

JEDZIEMY DO WÓD W...

Biuletyn informacyjny nr 3/2016
Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP

ISSN 1427-0900

JEDZIEMY DO WÓD W...

**Stowarzyszenie
Gmin
Uzdrowskich RP**

Biuletyn informacyjny nr 3/2016

Rada Naukowa czasopisma naukowego „Jedziemy do wód w ...”:

1. **prof. dr hab. Andrzej Rapacz** – Katedra Marketingu i Zarządzania Gospodarką Turystyczną, UE we Wrocławiu,
2. **prof. dr hab. inż. arch. Elżbieta Węclawowicz-Bilska** – Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej,
3. **prof. dr hab. Marek Zdebel** – Katedra Prawa Finansowego Uniwersytetu Śląskiego,
4. **prof. dr hab. Janusz Szopa** – Katedra Rekreacji AWF Katowice,
5. **dr Tadeusz Burzyński** – Wydział Turystyki i Promocji Zdrowia GWSH Katowice, Instytut Turystyki w Krakowie,
6. **dr Diana Dryglas** – Katedra Geologii Ogólnej i Geoturystyki, AGH Akademia Górniczo-Hutnicza Kraków
7. **prof. nadzw. dr hab. Andrzej Hadzik** – Katedra Turystyki AWF Katowice, Wyższa Szkoła Bankowa w Chorzowie
8. **prof. nadzw. dr hab. Tomasz Wołowicz** – Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie
9. **Dr. Janka Zálešáková** – St. Elisabeth University, Bratislava, (Słowacja)

Redakcja czasopisma naukowego „Jedziemy do wód w ...”:

1. Redaktor naczelny – **prof. dr hab. Bogusław Sawicki**
2. Redaktor językowy – **mgr Wojciech Fułek**
3. Redaktor tematyczny – **dr Jan Golba**
4. Sekretarz redakcji – **Iwona Drozd**

Biuletyn wydany przez:

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP
33-380 Krynica-Zdrój, ul. Czarny Potok 27/24
tel. 18 477 74 50
fax 18 477 74 51

ISSN 1427-0900

www.sgurp.pl
e-mail: biuro@sgurp.pl

Fotografie:

Archiwum SGU RP
Archiwa UMIG Członkowskich SGU RP
Fotografia na okładce: Spacer w Parku Zdrojowym w Uniejowie, fot. arch. UM Uniejów,
fot. J.Tatarkiewicz

Skład i łamanie:

Angelina Dranka

Druk:

Wydawnictwo i Drukarnia NOVA SANDEC
33-300 Nowy Sącz, ul. Lwowska 143
tel./fax 18 547 45 45, tel. 18 441 02 88
e-mail: biuro@novasandec.pl
www.novasandec.pl

Spis treści

Od Redakcji.....5

Z ŻYCIA SGU RP

Podsumowanie XXV Kongresu Uzdrowisk Polskich w Ciechocinku (I.Drozd)7

III Forum Ekologiczne w Kołobrzegu (UM Kołobrzeg)9

Relacja z Jubileuszu 25-lecia Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP
w Konstancinie-Jeziornie (I.Drozd) 13

KONKURS EKO HESTIA SPA

Weryfikacja wniosków aplikacyjnych w I edycji konkursu EKO HESTIA SPA
część II (I. Drozd, W.Fułek) 19

Uniejów z nagrodą EKO HESTIA SPA (I.Drozd) 31

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP

Uniejów..... 35

Wieliczka..... 39

REFERATY

Usługi świadczone na targowisku a opłata targowa. (dr hab. Tomasz Wołowicz,
prof., nadzw. WSEI w Lublinie, zastępca Burmistrza Krynicy-Zdroju) 43

Ustawa o elektrowniach wiatrowych a opodatkowanie budowli podatkiem
od nieruchomości (dr hab. Tomasz Wołowicz, prof. WSEI, Zastępca Burmistrza
Krynicy-Zdroju, dr Dariusz Reško, Burmistrz Krynicy-Zdroju) 51

Od Redakcji

Przekazujemy Państwu kolejny numer czasopisma naukowego Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP „Jedziemy do wód w ...”.

Cieszymy się niezmiernie, iż nasze czasopismo zyskuje coraz większą liczbę odbiorców. Szczególnie instytucje naukowe zainteresowane są uzyskiwaniem bieżących informacji i sprawozdań z konferencji naukowych, spotkań poświęconych problematyce uzdrowiskowej i samorządowej, a także zamieszczanymi artykułami naukowymi.

Ważnym wydarzeniem dla środowiska samorządowo-uzdrowiskowego był odbywający się w Ciechocinku XXV Kongres Uzdrowisk Polskich. Tematem przewodnim kongresu było hasło: „Rehabilitacja w uzdrowiskach - skuteczna i najtańsza”

Jubileusz 25-lecia Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP to niezwykle ważne wydarzenie roku 2016. Zapraszamy do zapoznania się z relacją z gali jubileuszowej.

Podsumowanie I edycji Konkursu EKO HESTIA SPA oraz ogłoszenie zwycięzcy konkursu odbyło się podczas obchodów 25-lecia SGU RP w KDK „Hugonówka” w Konstancinie-Jeziornie. Laureatem I edycji konkursu EKO HESTIA SPA została Gmina Uniejów. W konkursie uczestniczyło jedenaście gmin uzdrowiskowych SGU RP, położonych na terenie siedmiu województw.

Tradycyjnie na łamach czasopisma prezentujemy kolejne gminy członkowskie należące do Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP. W tym numerze przedstawiamy uroki Wieliczki i Uniejowa.

Na ostatnich stronach czasopism publikujemy artykuły naukowe poświęcone podatkom lokalnym.

Iwona Drozd

Kierownik Biura SGU RP

Z ŻYCIA SGU RP

Podsumowanie XXV Kongresu Uzdrowisk Polskich w Ciechocinku

W dniach 2-4 czerwca 2016r. pod hasłem "Rehabilitacja w uzdrowiskach - skuteczna i najtańsza" odbył XXV Kongres Uzdrowisk Polskich. Gospodarzem tegorocznego kongresu było jedno z najpiękniejszych polskich uzdrowisk – Ciechocinek.

Wybór miejsca na obrady jubileuszowego XXV Kongresu Uzdrowisk Polskich nie był przypadkowy. To ukłon w stronę kolebki polskiej balneologii i obchodzonego Roku Jubileuszowego w Ciechocinku. W roku 2016 w Ciechocinku świętowano m.in. 180 lat uzdrowiska i 100 lat nadania praw miejskich.

Organizatorem wiodącym kongresu była Izba Gospodarcza "Uzdrowiska Polskie". Organizatorami

wspierającymi było Stowarzyszenie Unia Uzdrowisk Polskich, Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP oraz Miasto Ciechocinek.

Kongres Uzdrowisk Polskich corocznie gromadzi liczną grupę uczestników i gości związanych z uzdrowiskami: przedstawicieli władz administracji rządowej i samorządowej, środowisk naukowych i medycznych, zarządzających przedsiębiorstwami uzdrowiskowymi, hotelami oraz władze i członków organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz branży uzdrowiskowej.

Tradycyjnie podczas XXV Kongresu Uzdrowisk Polskich w Ciechocinku – wyjątkowym wyróżnieniem Statuetką Asklepiosa uhonorowano

Od lewej: Jan Golba –prezes Zarządu SGU RP, Waldemar Andrzej Krupa – prezes Zarządu IG „UP”, Jerzy Szymańczyk – prezes Zarządu SUUP

osoby szczególnie zasłużone dla rozwoju gmin uzdrowiskowych i lecznictwa uzdrowiskowego. Wśród wyróżnionych wymienić należy Andrzeja Romana Ćwieka (burmistrza Nałęczowa) oraz Wiktora Kolbowicza (prezesa zarządu Kliniki Uzdrawiskowej „Pod Tężniami” im. Jana Pawła II w Ciechocinku).

Tematy przygotowywanych sesji plenarnych dotyczyły kwestii niezwykle ważnych dla całego środowiska uzdrowiskowego. Wybitni przedstawiciele środowisk związanych z uzdrowiskami, rehabilitacją uzdrowiskową, naukowcy, lekarze praktycy debatowali nad problemami i wyzwaniem, ale przede wszystkim nad odważnymi wizjami i rozwiązaniami, stojącymi przed polską balneologią XXI wieku. Dyskutowano m.in. o skuteczniejszej rehabilitacji dzieci i młodzieży, nowoczesnym podejściu do problematyki geriatry, konieczności znalezienia najlepszych

rozwiązań w leczeniu i rehabilitacji starzejącego się polskiego i europejskiego społeczeństwa.

Istotnym elementem obrad XXV Kongresu Uzdrawisk Polskich była kwestia powołania Instytutu Balneologii. Stworzenie ogólnopolskiego centrum badawczo-rozwojowego balneologii i medycyny fizykalnej to absolutna konieczność, postrzegana jednoznacznie przez całe środowisko uzdrowiskowe.

Z ŻYCIA SGU RP

III Forum Ekologiczne w Kołobrzegu

Kołobrzeg ponownie został okrzyknięty polską stolicą ekologii! Wszystko za sprawą III Forum Ekologicznego, które odbyło się w dniach 14-16 września 2016 roku pod hasłem „Z poszanowaniem ojczystej przyrody”. Wydarzenie z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem zarówno ze strony osób związanych zawodowo lub hobbystycznie z ekologią, jak i mediów. Tegoroczne forum osiągnęło rekordową frekwencję, wzięło

w nim udział ponad 1000 uczestników z Polski i zagranicy. Dzięki rosnącej popularności organizator wydarzenia – Polska Fundacja Ekologiczna – z powodzeniem zaprasza do czynnego udziału w forum specjalistów z dziedziny ekologii i nie tylko. W ciągu zaledwie 3 dni swoją wiedzę i doświadczeniem podzieliło się ponad 70 prelegentów. 14 września organizatorzy oraz uczestnicy forum wspólnie zasadzili drzewko tlenowe. Gest ten miał wymiar symboliczny,

GREEN CERTIFICATE wyróżnionym wręczył prezes Polskiej Fundacji Ekologicznej

wyrażał troskę o środowisko naturalne. Wybór drzewka tlenowego nie był przypadkowy, wchłania ono bowiem 10 razy więcej dwutlenku węgla niż inne drzewa, a w ciągu 6 lat może osiągnąć nawet 16 m wysokości. Pierwszego dnia miało miejsce również Forum Marszałków Środowiskowych, w czasie którego wicemarszałkowie oraz członkowie zarządów województw podjęli temat roli samorządów w budowaniu polityki państwa. Podczas wieczornej gali prezes Polskiej Fundacji Ekologicznej wręczył pierwsze certyfikaty GREEN CERTIFICATE. Również 14 września odbyła się akcja charytatywna na rzecz Gabrysi Groc, podopiecznej Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Kołobrzegu. W ramach akcji uczestnicy wydarze-

nia wzięli udział w koncercie oraz licytacji przedmiotów przekazanych przez Krystynę Jandę, Ewę Bem, Janusza Gromka i wielu innych. Agnieszka Rylik, która tego dnia pełniła rolę prowadzącej przekazała na licytację swoje rękawice wraz z autografem, gwiazda wieczoru – Zbigniew Wodecki, płyty z autografem. W czasie akcji zgromadzono niemal 11 000 zł, pieniądze te zostaną przeznaczone na turnusy rehabilitacyjne. Drugi dzień III Forum Ekologicznego był dniem aktywności, zarówno tej fizycznej, jak i intelektualnej. Rano uczestnicy wydarzenia wzięli udział w Paradzie Rowerowej ulicami Kołobrzegu. O godzinie 12:00 zaczęły się zaś debaty i panele. Tematów do omówienia było tak wiele, że organizatorzy musieli zdecydować się na

Parada Rowerowa ulicami Kołobrzegu

cztery niezależne bloki – w każdym z nich w tym samym czasie trwała inna dyskusja. Zakres merytoryczny debat i paneli był bardzo szeroki, rozmowy dotyczyły, m.in.: ekobudownictwa, energetyki, zero waste, circular economy czy gospodarki wodnej. Zgodnie z tradycją, ostatniego dnia forum zawładnęły dzieci – to w ich rękach leży bowiem przyszłość naszej planety! Zabawa nie miała końca, najmłodszy z przyjemnością uczestniczyli w grach organizowanych przez animatorów, z zaciekawieniem przyglądali się eksperymentom. Integralnym elementem III Forum Ekologicznego były targi Eko Kołobrzeg. Na stoiskach prezentowano

zarówno nowinki technologiczne, jak panele fotowoltaiczne czy nowoczesne systemy grzewcze, jak i zabawki wykonane z materiałów z odzysku. Ogromną popularność zdobył Autobus Energetyczny – mobilne centrum edukacyjno-informacyjne przeciw zmianom klimatu. Targi cieszyły się dużym zainteresowaniem również wśród najmłodszych, którzy nie tylko mogli dowiedzieć się, czym jest recykling, ale także zastosować swoją wiedzę w praktyce, tworząc zabawki z kartonów i plastikowych butelek.

Informacja i zdjęcia oficjalnego serwisu internetowego www.forum-ekologiczne.pl

Z ŻYCIA SGU RP

Relacja z Jubileuszem 25-lecia Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP w Konstancinie-Jeziornie

Dnia 28 września 2016r. o godz. 12:00 w KDK „Hugonówka” rozpoczęła się gala Jubileuszu 25-lecia Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP. Na zaproszenie Zarządu SGU RP w obchodach uczestniczyli przedstawiciele Kancelarii Prezydenta RP, Ministerstwa Zdrowia, Polskiej Organizacji Turystycznej, prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie oraz reprezentanci miast i gmin uzdrowiskowych, organizacji pozarządowych,

podmiotów gospodarczych oraz osoby odznaczone i wyróżnione.

Wśród zaproszonych gości wymienić należy następujące osoby:

1. Pana Ministra Andrzeja Derę Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta RP
2. Pana Ministra Piotra Warczyńskiego Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia RP

3. Panią Elżbietę Mianowską - Naczelnika Wydziału Organizacji Ochrony Zdrowia w Ministerstwie Zdrowia RP

4. Pana Wojciecha Fedyka - Prezesa Polskiej Organizacji Turystycznej

5. Pana Bartłomieja Walasa - Wiceprezesa Polskiej Organizacji Turystycznej

Z okazji Jubileuszu 25-lecia SGU RP wręczono przyznane przez Prezydenta RP odznaczenia państwowe oraz odznaki honorowe „Za Zasługi dla Turystyki”. Specjalnym wyróżnieniem przyznawanym wyłącznie przy okazji kolejnych jubileuszy jest medal „Za zasługi dla Stowarzyszenia Gmin Uzdrowskich RP” przyznawany osobom i instytucjom wybitnie zasłużonym dla rozwoju gmin uzdrowskich.

Z rąk Pana Ministra Andrzeja Dery - Sekretarza Stanu, Ministra w Kancelarii Prezydenta RP odznaczenia państwowe odebrali:

- Brązowy Krzyż Zasługi:
Pan Bogdan Kałucki
(Krynica-Zdrój)
- Brązowy Krzyż Zasługi:
Pani Ewa Przybyło
(Rabka-Zdrój)
- Brązowy Krzyż Zasługi:
Pan Dariusz Reško
(Krynica-Zdrój)
- Brązowy Krzyż Zasługi:
Pani Ewa Svejda-Hutnikiewicz
(Krynica-Zdrój)
- Złoty Medal za Długoletnią Służbę: Pani Danuta Borek
(Iwonicz-Zdrój)
- Złoty Medal za Długoletnią

Od lewej: Leszek Dzierżewicz – z-ca Prezesa Zarządu (burmistrz Ciechocinka), Jan Golba – Prezes Zarządu SGU RP (burmistrz Muszyny), Janusz Gromek - z-ca Prezesa Zarządu (prezydent Kołobrzegu)

Koncert kwartetu smyczkowego OISMYKI

Wręczenie odznaki honorowej „Za Zasługi dla Turystyki”

Służbę: Pani Anna Jakubowicz
(Iwonicz-Zdrój)

- Złoty Medal za Długoletnią Służbę: Pani Maria Kinel (Iwonicz-Zdrój)
- Złoty Medal za Długoletnią Służbę: Pani Małgorzata Skwarek (Rabka-Zdrój)
- Złoty Medal za Długoletnią Służbę: Pani Anna Waclawik (Iwonicz-Zdrój)
- Srebrny Medal za Długoletnia Służbę: Pan Piotr Dobrowolski (Iwonicz-Zdrój)
- Srebrny Medal za Długoletnia Służbę: Pan Andrzej Kaleta (Iwonicz-Zdrój)
- Srebrny Medal za Długoletnia

Służbę: Pani Beata Siekańska
(Iwonicz-Zdrój)

W związku z nieobecnością na Jubileuszu SGU RP innych osób odznaczonych w uzgodnionym terminie wręczone zostaną:

- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski dla Pana Zygmunta Białasa (Ustroń)
- Złoty Krzyż Zasługi dla Pani Marii Daszkiewicz (Rabka-Zdrój)
- Medal Srebrny za Długoletnią Służbę dla Pani Małgorzaty Peruckiej (Rabka-Zdrój)

Pan Minister Andrzej Dera w imieniu Pana Prezydenta Andrzeja Dudy

złożył gratulacje osobom odznaczonym. Słowa uznania skierował także do Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP z podziękowaniem za 25 lat wspianą działalność na rzecz rozwoju uzdrowisk i samorządu.

List gratulacyjny z rąk Pana Wojciecha Fedyka – Prezesa POT odebrał Pan Jan Golba – Prezes SGU RP. List okolicznościowy przekazał również Pan Minister Piotr Warczyński – Podsekretarz Stanu MZ, Pani Joanna Jędrzejewska-Debortoli – Dyrektor Departamentu Turystyki MSiT oraz Pan Jacek Majchrowski – Prezydent Krakowa.

W okresie 25 lat na rzecz SGU RP, rozwoju samorządu i uzdrowisk pracowało liczne grono przedstawicieli gmin zrzeszonych w stowarzyszeniu, osób wspierających i sympatyków.

Na wniosek Zarządu SGU RP Minister Sportu i Turystyki przyznał odznaki honorowe „Za Zasługi dla Turystyki”. Z rąk Pana Wojciecha Fedyka - Prezesa Zarządu Polskiej Organizacji Turystycznej odznakę honorową odebrali:

1. Pan Adam Marek Hok (Kołobrzeg)
2. Pan Bogumił R. Korzeniewski (Ciechocinek)
3. Pan Dariusz Kupiec (Polanica-Zdrój)
4. Pan Robert Wójcicki (Rabka-Zdrój)
5. Pan Mirosław Piotr Zbrzeźniak (Lądek-Zdrój)

Medal „Zasłużony dla Gmin Uzdrawiskowych RP” wyróżnionym instytucjom wręczyli przedstawiciele Zarządu SGU RP: Pan Jan Golba (Prezes

Zarządu SGU RP), Pan Janusz Gromek (Z-ca Prezesa Zarządu SGU RP).

1. CS Investment sp. z o.o. na ręce Pani Łucji Wiktorii Chudzik – Prezesa Zarządu (Uniejów)
2. Gmina Rabka-Zdrój na ręce Pani Burmistrz Ewy Przybyło (Rabka-Zdrój)
3. Instytut Zdrowia Człowieka – na ręce Pani Edyty Przerwa – Prezesa Zarządu (Uniejów)
4. Stowarzyszenie Krynicka Organizacja Turystyczna – na ręce Pana Bogdana Kałuckiego – Prezesa (Krynica-Zdrój)
5. Wiatr-Bud Regina Wiatr – na ręce Pani Reginy Wiatr – Prezesa Zarządu (Uniejów)

W gronie osób wyróżnionych medalem znalazły się również:

1. Pani Poseł Zofia Czernow (Jelenia Góra)
2. Pan Wojciech Farbaniec (Rymanów-Zdrój)
3. Pan Janusz Gromek (Kołobrzeg)
4. Pan Kazimierz Jańczuk (Konstancin-Jeziorna)
5. Pani Jolanta Olszewska (Połczyn-Zdrój)
6. Pan Mirosław Pierz (Połczyn-Zdrój)
7. Pan Stanisław Rokosz (Dębica)
8. Pani Barbara Simon (Solec-Zdrój)
9. Pan Sławomir Szczepaniak (Rymanów-Zdrój)
10. Pan Jerzy Terlecki (Polanica-Zdrój)
11. Pan Ryszard Woźniak (Kołobrzeg)
12. Pan Jan Mazurek (Polańczyk, gm. Solina)

Uczestnicy Jubileuszu 25-lecia SGU RP

Uzdrowiskom zawsze towarzyszyła muzyka, dlatego nie mogło być inaczej na Jubileuszu SGU RP. Uczestnicy Jubileuszu z przyjemnością wysłuchali krótkiego koncertu kwartetu smyczkowego OISMYKI. Kwartet OISMYKI prowadzi różnorodną działalność koncertową. Zespół niejednokrotnie miał okazję uświetniać wydarzenia kulturalne w kraju jak i za granicą. Wszyscy członkowie kwartetu są absolwentami Akademii Muzycznych, na co dzień współpracują z najlepszymi polskimi orkiestrami

i zespołami, takimi jak Sinfonia Varsovia, Polska Orkiestra Radiowa czy Sinfonia Viva.

Wyjątkowe podziękowania za 25 lat działalności na rzecz rozwoju Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP, rozwoju uzdrowisk i samorządu w Polsce na ręce Pana Jana Golby – wieloletniego Prezesa Zarządu i współzałożyciela Stowarzyszenia złożyli przedstawiciele naszej „rodziny uzdrowiskowej” tj. Pani Ewa Przybyło, Pan Dariusz Reško i Pan Janusz Gromek.

KONKURS EKO HESTIA SPA

Weryfikacja wniosków aplikacyjnych w I edycji konkursu EKO HESTIA SPA część II

Trwa weryfikacja zgłoszeń konkursowych w I edycji konkursu EKO HESTIA SPA.

Konkurs jest wspólną inicjatywą Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP i Grupy ERGO Hestia. Obydwa podmioty obchodzą w roku 2016 jubileusz 25-lecia działalności, a Grupa ERGO Hestia jest jedynym ubezpieczycielem w Polsce z siedzibą w uzdrowisku, stąd wspólna inicjatywa.

Do konkursu zgłosiło się jedenaście gmin uzdrawiskowych z siedmiu województw. Najwięcej zgłoszeń wpłynęło z województwa małopolskiego (Rabka-Zdrój, Szczawnica, Krynica-Zdrój i Sękowa), następnie

EKO HESTIA SPA

z województwa świętokrzyskiego (Solec-Zdrój i Busko-Zdrój)) i po jednym zgłoszeniu z województwa kujawsko-pomorskiego (Inowrocław), lubelskiego (Nałęczów), mazowieckiego (Konstancin-Jeziorna), pomorskiego (Sopot) i łódzkiego (Uniejów).

Komisja Konkursowa EKO HESTIA SPA składa się z przedsta-

wicielei Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Grupy ERGO Hestia i Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP.

Poniżej przedstawiamy kolejne notatki z przeprowadzonych przez przedstawicieli Komisji Konkursowej (na terenie gmin uczestniczących w konkursie) weryfikacji zgłoszeń konkursowych.

Autorem tekstów i zarazem pomysłodawcą konkursu EKO HESTIA SPA jest Wojciech Fułek, członek honorowy SGU RP, zawodowo związany z Sopockim Instytutem Ubezpieczeń, długoletni samorządowiec, wiceprezes ESPA, członek jury konkursu EKO HESTIA SPA, prywatnie pisarz i scenarzysta.

Iwona Drozd

SZCZAWNICA

*„W góry, w góry, miły bracie –
Tam swoboda czeka na Cię...”*

Wincenty Pol

Szczawnica to kolejny uczestnik I edycji konkursu EKO HESTIA SPA z wieloletnią historią uzdrawiskową, której początki sięgają I połowy XIX wieku, kiedy to szczawnicka dobra kupiła rodzina Szalayów z węgierskimi korzeniami. Ambicją Józefa Szalay, który odziedziczył rodzinny majątek w roku 1839, było uczynienie z tej małej miejscowości, malowniczo położonej w dolinie dopływu Dunajca, na pograniczu Beskidu Sądeckiego i Pienin, europejskiego kurortu. To on wykorzystał odkryte tu źródła do celów leczniczych, zbudował pierwsze łaźienki, pensjonaty i rozbudował parki. Zbudował tu nawet kryte chodniki dla kuracjuszy, wydał pierwszy przewodnik po Szczawnicy i organizował pierwsze sploty przełomem Dunajca, które

do dziś są jedną z najbardziej popularnych turystycznych atrakcji. To on zlecił też dokładną analizę chemiczną szczawnickich kwaśnych wód leczniczych – tzw. szczaw, o walorach których pierwsze wzmianki pochodzą aż z XVI wieku. Za czasów Szalay'a uzdrawisko w Szczawnicy stało się też popularnym miejscem wśród polskiej arystokracji i sfer artystycznych. Bywali to m.in. poeci: Cyprian Kamil Norwid, Adam Asnyk i Wincenty Pol, pisarze: Józef Ignacy Kraszewski, Henryk Sienkiewicz, Maria Konopnicka, Bolesław Prus czy znani malarze: Jan Matejko i Wojciech Gerson. Już w roku 1860 frekwencja wynosiła 1200 osób w ciągu sezonu. Zgodnie z testamentem Szalaya Zakłady Zdrojowe w Szczawnicy przeszły w roku 1876 na własność Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. W 1909 r. od Akademii uzdrawisko kupił hr. Adam Stadnicki, po II wojnie światowej nastąpiło upaństwowienie zdrojowiska. Zmienił się też społeczny przekrój kuracjuszy. Uzdrawi-

Szczawnica, Park Dolny, fot. Zbigniew Lach

sko nastawiło się wtedy głównie na leczenie chorób zawodowych górników i hutników. Spadkobiercy rodziny Stadnickich odzyskali jakiś czas temu część kompleksu uzdrowiskowego i po przeprowadzeniu gruntownego remontu dziś samodzielnie prowadzą tam działalność.

Dziś Szczawnica z ponad 7 tysiącami mieszkańców posiada już status gminy miejsko-wiejskiej (prawa miejskie od roku 1962), nadal przyciągając tłumy uzdrowiskowych kuracjuszy, stanowiąc jednocześnie atrakcyjnie zlokalizowaną bazę wypadów w Beskidy czy Pieniny, zimą zmieniając się w stanicę narciarską z 4 km zróżnicowanych tras. To również silny ośrodek kajakarstwa górskiego z licznymi olimpijczyka-

mi. Z kolei na przybywających do pienińskiego kurortu czekają liczne sanatoria, Pijalnia Wód i Zakład Przyrodolecznicy, w których wykonywane są w tej chwili 42 rodzaje zabiegów z zakresu hydroterapii, inhalacji, fizykoterapii, kinezyterapii oraz kuracji pitnej.

Do konkursu Eko Hestia Spa Szczawnica zgłosiła innowacyjny w skali kraju program Solarna Szczawnica, który objął swym zasięgiem aż 370 obiektów, na których zamontowano łącznie 1574 kolektory słoneczne o powierzchni 3600 m. Koszt tej inwestycji to 7,3 mln zł., a w latach 2010-2015 szczawnicki samorząd wydał łącznie na różne działania o charakterze proekologicznym aż 26,14 mln zł. W 2015

roku opracowano też kompleksowy Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, który określa działania na najbliższe lata, zmierzające do osiągnięcia na terenie całej gminy wysokich standardów jakości powietrza. Przy opracowaniu tego dokumentu przeprowadzono też szeroką kampanię edukacyjną, skierowaną do wszystkich mieszkańców. W ostatnich dwóch latach pozyskano też znaczne środki (36 mln zł!) na

rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz modernizację oczyszczalni ścieków. Selektywną zbiórką odpadów jest tu objęte 95% mieszkańców.

Szczawnickie uzdrowisko wyznacza zatem dziś pewien model zrównoważonego rozwoju, w który wpisany jest obowiązek dbałości o naturalne środowisko. Oby w tym samym kierunku podążały również inne górskie miejscowości – nawet, jeśli nie są uzdrowiskami.

SĘKOWA

Jedziemy do Sękowej!

Sękowa to jedna z mniejszych polskich gmin uzdrowiskowych (przy 12 wioskach liczy zaledwie ok 5 tysięcy mieszkańców, w tym mniejszość pochodzenia łemkowskiego), ale paradoksalnie jednocześnie jedna z największych, bowiem jej ogólna powierzchnia to aż 195 km!

Gmina Sękowa leży w obrębie Beskidu Niskiego. Od południa graniczy bezpośrednio ze Słowacją, zaś od północy przylega do Gorlic. Gmina jest urokliwie położona wśród łagodnych, gęsto zalesionych stoków górskich. Lasy należące do Puszczy Karpackiej zajmują 67% jej powierzchni, a krystalicznie czyste rzeki i strumienie oraz bogactwo fauny i flory przyciągają tu licznych miłośników przyrody. Swoją atrakcyjność turystyczną Sękowa zawdzięcza nie tylko licznym szlakom i możliwościom uprawiania rozmaitych

sportów, ale i znacznej ilości dobrze zachowanych zabytków, głównie drewnianych budowli sakralnych – łemkowskich cerkwi i kościółków oraz aż 24 cmentarzy wojennych. Przez otaczające uzdrowisko lasy prowadzą liczne szlaki turystyczne, na których można się zatrzymać w kameralnych schroniskach. Zimą, dzięki górskiemu mikroklimatowi, można tu uprawiać narciarstwo z reguły aż przez 5 miesięcy. Z kolei kilkanaście minut jazdy od Zalewu Klimkówka stwarza latem doskonałe warunki uprawiania sportów wodnych.

To kolejne polskie uzdrowisko, które zgłosiło się do pierwszej edycji konkursu Eko Hestia Spa. I nic dziwnego, bo Sękowa ma się czym chwalić. W latach 2010-2014 wydano tu bowiem ponad 30,5 mln zł na inwestycje i remonty, z tego ponad połowa to szeroko zakrojone działania proekologiczne. Poddano w tym czasie termomodernizacji niemal wszystkie budynki użytecz-

Sękowa, Dom Zdrojowy Wapienne, fot. K. Matusik

ności publicznej (w tym wszystkie placówki szkolne i dom zdrojowy) oraz na szeroką skalę zastosowano odnawialne źródła energii, bowiem zmniejszenie zużycia węgla stało się gminnym priorytetem. Mieszkańców objęto w tym zakresie specjalnym programem dofinansowania. Dzięki temu działa tu już 195 instalacji kolektorów słonecznych, 8 instalacji fotowoltaicznych oraz 4 pompy ciepła. Edukacja i popularyzacja wśród mieszkańców nowoczesnych rozwiązań proekologicznych zaowocowała m.in. niemal 100-procentową segregacją śmieci, systematyczną utylizacją odpadów niebezpiecznych, a poziom recyklingu podstawowych odpadów (papieru, szkła, tektura, plastiku) to już ponad 63%. Wprowadzono również inteligentne systemy zarządzania

energiją i wymieniono oświetlenie ulic na energooszczędne. Widać tu na każdym kroku troskliwość, kobiecą rękę wójta – p. Małgorzaty Małuch. I – pomimo, że Sękowa (a w zasadzie jej ważna część - Wapienne) wciąż nie zalicza się do najbardziej rozpoznawalnych miejscowości uzdrowskowych na mapie Polski, to wiele innych gmin mogłoby brać przykład z tak troskliwego i kompleksowego podejścia do ochrony środowiska naturalnego oraz idei zrównoważonego rozwoju. Warto więc przy okazji odwiedzić tę miejscowość, pamiętając, iż naturalne zasoby wód mineralnych i borowiny służą tu również leczeniu m.in. chorób narządów ruchu, reumatycznych oraz układu krążenia i skóry. A przy okazji leczenia czy rehabilitacji nie można z kolei zapomnieć, że Sęko-

wa została w 2003 roku wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO wraz z unikalnym szlakiem drewnianych kościołów południowej Małopolski. Ważnym elementem krajobrazu i historycznego dziedzictwa są tu bowiem piękne cerkwie łemkowskie - jest ich w gminie 11 - prawdziwe arcydzieła sztuki budowlanej, z charakterystycznymi kopułami, potrójnymi krzyżami oraz malarstwem ikono-

wym wewnątrz. Nie brakuje tu też wielu innych zabytkowych obiektów sakralnych, zatem podróż takim wielokulturowym i „ekumenicznym” szlakiem powinna nas uczyć nie tylko trudnej i bogatej historii tych ziem, ale i pokory wobec przeszłości. Bo przyszłość Sękowej – m.in. dzięki systematycznie realizowanym inwestycjom w ochronę środowiska – już dziś zapowiada się nie tylko atrakcyjnie, ale i ekologicznie.

UNIEJÓW

SUPER EKO Uniejów!

Myślę, że wciąż niewiele osób, nawet biegłych w uzdrowskiej geografii Polski, potrafi prawidłowo zlokalizować na mapie Uniejów. I nie powinno to nawet za bardzo dziwić, skoro to najmłodsze polskie uzdrowisko, zbudowane praktycznie od podstaw. Stało się tak dzięki odkryciu tu bogatych złóż geotermalnych i ich kompleksowemu wykorzystaniu do celów rozbudowy infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, rehabilitacyjnej oraz uzdrowskiej. Uniejów status uzdrowiska uzyskał bowiem dopiero w roku 2012 i jest też pierwszym polskim uzdrowiskiem termalnym, jedynym w województwie łódzkim, pięknie położonym nad Wartą. Jego położenie w samym centrum naszego kraju, w bliskiej odległości od największych polskich aglomeracji, dobre połączenie komunikacyjne (dzięki nowym autostradom), lokalne atrakcje to dodat-

kowe atuty. Jednak zdecydowanie największym pozostaje tutejsza gorąca solanka o temperaturze 68°C, wydobywana z głębokości ponad 2 km, posiadająca walory lecznicze. Jest to woda mineralna chlorkowo-sodowa z zawartością m.in. aktywnych związków siarki, jodu, potasu, magnezu czy fluoru. Solanka ta może być wykorzystywana zarówno do celów leczniczych w wannach i basenach (stanu pourazowe, choroby reumatologiczne, skórne, neurologiczne itp.), w postaci inhalacji (choroby układu oddechowego) czy krenoterapii (kuracji pitnych w przypadkach schorzeń układu pokarmowego). Ale wody geotermalne są tu wykorzystywane również do celów rekreacyjno-turystycznych (stworzony tu kompleks basenów ze stałą temperaturą ok. 33-35°C stał się nie tylko lokalną atrakcją, ściągającą tłumy przez cały rok), ale przede wszystkim – jako naturalne, odnawialne i ekologiczne źródło energii, wykorzystywane do ogrzewania mieszkań i budynków publicznych

Uniejów, Termy Uniejów - panorama, arch. UM Uniejowa

czy nawet podgrzewania murawy boisk piłkarskich na lokalnym kompleksie sportowym. Nowoczesne technologie i geotermalna teraźniejszość doskonale komponuje się tu z wielowiekowym dziedzictwem. Najmłodsze polskie uzdrowisko to jednocześnie miejscowość o bogatej historii (prawa miejskie z XIII wieku), o której zaświadczają m.in. pięknie odrestaurowany XIV-wieczny zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich z otaczającym go parkiem oraz miejska kolegiata z tego samego okresu, a także stare cmentarze: żydowski, ewangelicki, katolicki czy prawosławna cerkiew. Ostatnie lata to wręcz boom inwestycyjny – na pustych do tej pory polach nad wartą wyrosły tu

nowe hotele, ośrodek uzdrowiskowy, stylizowany kasztel rycerski, skansen z wiatrakami, dworek szlachecki i zagroda młynarska. To wszystko efekty przemyślanej strategii rozwoju miasta, która opiera się właśnie na kompleksowym zagospodarowaniu bezcennego wręcz naturalnego bogactwa, jakim okazała termalna solanka (trochę przypadkowo odkryta tu w roku 1979 przy próbnym odwiertach naftowych). To właśnie to odkrycie zdeterminowało wszelkie działania władz samorządowych i doprowadziło do stworzenia tu wręcz ekologicznej enklawy, w której ochrona środowiska jest priorytetem. Dlatego hasło „Uzdrowisko Uniejów – w harmonii z przyrodą”

nie jest tylko hasłem reklamowym, ale codzienną praktyką. A budowanie świadomości proekologicznej zaczyna się tu od przedszkoli i szkół.

A stworzone tu komiksy z Duchem Termoaktywnym mogą stanowić dla innych wręcz godny naśladowania wzór edukacyjny.

KRYNICA-ZDRÓJ

Historia Krynicy sięga XVI wieku, kiedy założono tu wieś, położoną nad górskim potokiem wśród malowniczych wzgórz Beskidu Sądeckiego. Pierwszą pijalnię wody „Słotwinka” (istniejący do dziś najstarszy zachowany budynek) zbudowano tu już w roku 1806, ale gwałtowny rozwój uzdrowiska nastąpił w drugiej połowie XIX wieku, dzięki działalności prof. Józefa Dietla. To dzięki jego

aktywności Krynica na przełomie wieków gościła ponad 6 tysięcy kuracjuszy rocznie, a po doprowadzeniu tu kolei (1911) ich ilość systematycznie się zwiększała. Dzięki kolejnym inwestycjom miejscowość stała się jednym z najpopularniejszych kurortów II Rzeczypospolitej, chętnie odwiedzanym też przez zagranicznych gości (w 1937 r. bawiła tu np. w podróży poślubnej przyszła królowa Holandii, księżniczka Juliana). Uzdrowisko wiele zawdzięcza najśłynniejszemu polskiemu tenoro-

Krynica Zdrój

wi, Janowi Kiepurze, który za 3 miliony dolarów wybudował tu w roku 1932 luksusowy, modernistyczny hotel „Patria”, w którym kręcono później kilka znanych filmów (m.in. „Książętko”). Wojnę miejscowość przetrwała nienaruszona, ale rok 1945 stał się Niestety Wycofujący się Niemcy zabrali praktycznie wszystkie urządzenia, a wkraczające wojska Armii Czerwonej doszczętnie zdewastowały, co pozostało. Krynica z wojny odrodziła się tak naprawdę pod koniec lat 50. XX w i powoli odbudowywała swoją uzdrowską markę i popularność. Do tej ostatniej przyczyniły się też z pewnością sportowe sukcesy hokejowej drużyny KTH, która istnieje od 1928 roku. W roku 1931 zorganizowano tu nawet Hokejowe Mistrzostwa Świata!

Dziś miasto liczy ponad 11 tysięcy mieszkańców i określane jest mianem polskiego Davos – głównie z uwagi na coroczne międzynarodowe Forum Ekonomiczne. Ale tradycje i atrakcje uzdrowskie nadal są pewno dodatkowym magnesem dla licznie odwiedzających to miejsce turystów. Poza istniejącą już koleją ziemno-linową z 1937 r. na Górę Parkową, w 1997 r. uruchomiono tu kolejkę gondolową na Jaworzynę, która może przewieźć 1200 osób na godzinę. Dzięki tej inwestycji Krynica-Zdrój stała się też popularnym ośrodkiem narciarskim. Artystyczny rozgłos miejscowość zdobyła z kolei dzięki malarzowi-prymitywiście pochodzenia łemkowskiego, Niki-forowi, którego rozpoznawalne obrazy zdobią dziś poświęconą mu

stałą ekspozycję muzealną. Oprócz wspomianej tu już, zabytkowej pijalni wody, ozdobą Krynicy są m.in. zachowane budynki uzdrowskie: Łazienki Borowinowe (1881 r.), Stare Łazienki Mineralne z lat 1863–1966, a w centralnej części deptaku -neorenesansowy Stary Dom Zdrojowy z 1889 r. (z zachowaną oryginalną salą balową). Duży, zadbane park stanowi zresztą do dziś jedno z centralnych miejsc w uzdrowsku, całkowicie zamknięte dla ruchu kołowego. Tam też, każdego lata odbywają się koncerty i festiwale w muszli koncertowej (zbudowanej w miejscu dawnego pawilonu orkiestry zdrojowej). Od 1967 roku odbywa się w Krynicy każdego lata Festiwal im. Jana Kiepury, przyciągający widzów z całej Polski. Koncertu promenadowego na deptaku słucha tu co roku około 20 000 osób. W Krynicy-Zdroju i jej najbliższej okolicy jest wytyczony atrakcyjny również turystycznie Szlak Cerkwi Łemkowskich poświęcony budownictwu sakralnemu tych okolic, w przeszłości zamieszkanymi głównie przez Łemków. Wśród krynickich gości i kuracjuszy znaleźli się m.in.: Józef Piłsudski, Jan Matejko, Artur Grottger, Henryk Sienkiewicz, Józef Ignacy Kraszewski, Ludwik Solski, Helena Modrzejewska, Władysław Reymont, Julian Tuwim, Konstanty Ildefons Gałczyński.

Nie tylko z uwagi na status uzdrowska, władze miejskie dużą rolę przywiązują do działań, związanych z ekologią i ochroną środowiska. W latach 2010-2015 zrealizowano tu, ze wsparciem z funduszy euro-

pejskich, kompleksowy program wodno-ściekowy. W jego ramach zmodernizowano i unowocześniono sieć kanalizacji sanitarnej, wybudowano nowe ujęcia wody z dwoma stacjami uzdatniania, oczyszczalnię ścieków, sieć wodociągową. Łącznie Krynica „wzbogaciła się” w tym czasie o 26 km nowej kanalizacji sanitarnej i 40 km – sieci wodociągowej. Zmodernizowano też ponad 11 km kanalizacji deszczowej oraz ponad 20 km - sanitarnej. Tego typu inwestycje pro-ekologiczne zazwyczaj są mało spektakularne, gdyż najczęściej są niewidoczne, bo ukryte w większości pod ziemią. Mają jednak ogromny wpływ na ochronę i czystość środowiska naturalnego, zwłaszcza, że powierzchnia całej gminy to blisko 40 km². W polskich miejscowościach

uzdrowiskowych ekologia to naturalny priorytet. W Krynicy wszyscy zdają sobie z tego doskonale sprawę, zwłaszcza, że krynickie wody lecznicze (m.in. słynny „Zuber”) i mineralnych są znane praktycznie w całej Polsce. Krynica-Zdrój jest obecnie dużym ośrodkiem lecznictwa uzdrowiskowego i sanatoryjnego. Leczy się tu choroby układu trawiennego i moczowego, układu krążenia i przemiany materii.

Dlatego udział Krynicy w I edycji konkursu Eko Hestia Spa był naturalną konsekwencją – nie tylko specyfiki uzdrowiskowej, ale i przyjętej strategii rozwoju, w której ochrona środowiska naturalnego, zasobów złóż leczniczych wód oraz specyficznego mikroklimatu jest jednym z najważniejszych dziś zadań.

INOWROCŁAW

Inowrocław - miasto solą bogate

Inowrocław, położony nad Notecią w województwie kujawsko-pomorskim to jedna z najstarszych polskich miejscowości. Nieopodal mieści się legendarne jezioro Gopło, a w czasach starożytnych przebiegał tędy szlak bursztynowy. Istniała tu w tamtym czasie prawdopodobnie najstarsza warzelnia soli. Prawa miejskie pochodzą z roku 1238. Mało kto zdaje sobie sprawę, że właśnie stąd pochodzili dwaj ważni królowie Polski: Władysław Łokietek i Kazimierz Wielki. Patronką miasta jest Królowa Jadwiga, a Władysław Jagiełło właśnie

z inowrocławskiego zamku prowadził ostatecznie wygraną „Wielką Wojnę” z Zakonem Krzyżackim w roku 1410.

Dziś miasto liczy blisko 75 tysięcy mieszkańców i – obok Kołobrzegu – zalicza się do największych polskich uzdrowisk. Kopalnia i warzelnia soli już nie funkcjonuje, ale za to miejscowa solanka wykorzystywana jest w tęźniach, które są jednym z trzech tego typu w Polsce obiektów lecznictwa zdrojowego. Wydobywana i butelkowana na miejscu „Inowrocławianka” jest dziś z kolei jedną z najbardziej popularnych pitnych słonych wód mineralnych. Jest tu też zlokalizowany jeden z najlepszych ośrodków leczenia chorób dróg oddechowych w kraju. Wizytówką

Inowrocław, Tężnia Uzdrawiskowa

miasta jest uzdrowskiowy 85-hektarowy Park Solankowy. Znajdują się w nim kolorowe dywany kwiatowe, na które wysadza się rocznie ponad 110 tysięcy sadzonek kwiatów.

Z inicjatyw i inwestycji, zgłoszonych do I edycji konkursu EKO HESTIA SPA, imponuje zwłaszcza skala modernizacji i nowocześnieńcia systemu utylizacji odpadów komunalnych. Główne cele tej inwestycji to kompleksowa ochrona gleby i czystości powietrza. Służą też temu m.in. przeprowadzane w ostatnich latach kompleksowe termomodernizacje obiektów publicznych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ograniczających emisję CO₂. W pijalni wód, połączonej z atrakcyj-

ną dla kuracjuszy i turystów palmiarnią zastosowano już kolektory słoneczne, podobnie jak na miejskim basenie „Terma inowrocławska”. Po mieście jeżdżą nowe, niskoemisyjne, ekologiczne – hybrydowe i elektryczne autobusy, a budowa dwóch nowych dróg znacznie odciążyły centrum miasta. 100% gospodarstw domowych objętych jest selektywną zbiórką odpadów. Nowa linia technologiczna na składowisku znacznie zwiększy zakres recyklingu i odzyskiwania surowców wtórnych, a innowacyjna instalacja do spalania gazu składowiskowego znacznie zmniejsza jego emisję do atmosfery. Wprowadzono również specjalny system do biodegradacji odpadów

organicznych i przetwarzania ich do celów rekultywacyjnych. W roku 2015 rozpoczęto z kolei produkcję paliwa alternatywnego, pochodzącego z odpadów. Przy tym wszystkim nie zapomina się o edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży, a na terenie, gdzie przetwarza się miejskie odpady, zorganizowano nawet specjalne Centrum Edukacji Ekologicznej z salą multimedialną, gdzie prowadzi się dla uczniów i przedszkolaków z terenu Inowrocławia lekcje, warsztaty, pokazy i wykłady.

W okresie 2010-2015, który obejmowała pierwsza edycja konkursu EKO HESTIA SPA, Inowrocław wydał łącznie blisko 20 mln zł na różne działania i inwestycje proekologiczne, co przy rocznym budżecie wahającym się od 20 do 27 mln zł jest wynikiem niezwykle imponującym. W rekordo-

wym pod tym względem roku 2014 inwestycje w ochronę środowiska przełożyły się np. na roczny wydatek 200 zł, przypadających na 1 mieszkańca Inowrocławia, bowiem ponad połowa miejskiego budżetu była wtedy przeznaczona na ten cel!

Samorządowe władze mają się zatem czym pochwalić w zakresie działań proekologicznych, a w długofalowej perspektywie najwięcej na nich skorzystają sami mieszkańcy (zwłaszcza przy ostatnich, zatrważających wręcz doniesieniach o alarmach smogowych i zanieczyszczeniach w wielu miastach) oraz uzdrowiskowi kuracjusze i inni goście, szukający miejsc przyjaznych naturze i atrakcyjnych turystycznie.

Wojciech Fułek

KONKURS EKO HESTIA SPA

Uniejów z nagrodą EKO HESTIA SPA

Konkurs EKO HESTIA SPA jest wspólną inicjatywą Grupy ERGO Hestia oraz Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP. Głównym założeniem konkursu jest wspieranie najciekawszych proekologicznych inicjatyw i inwestycji, realizowanych na terenie polskich gmin uzdrawiskowych.

Do I edycji Konkursu EKO HESTIA SPA zgłoszenia przesłało aż jedenaście gmin uzdrawiskowych położonych na terenie 7 województw. W I edycji Konkursu uczestniczyli: Inowrocław, Nałęczów, Krynica-Zdrój, Rabka-Zdrój, Szczawnica, Sękowa, Konstancin-Jeziorna, Sopot, Busko-Zdrój, Solec-Zdrój i Uniejów.

Po kilku miesiącach weryfikacji zgłoszeń konkursowych Komisja Konkursowa EKO HESTIA SPA składająca się z przedstawicieli Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Grupy ERGO Hestia oraz Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP wybrała 4 miasta i gminy uzdrawiskowe, które jej zdaniem zasługują na wyróżnienie. W ścisłym finale konkursu dla najbardziej proekologicznych polskich uzdrawisk znalazły się gminy: Busko-Zdrój, Nałęczów, Sopot i Uniejów

Ogłoszenie Laureata I edycji Konkursu EKO HESTIA SPA odbyło się podczas obchodów 25-lecia Stowa-

Nagrodę dla zwycięskiej gminy Uniejów odebrał burmistrz J.Kaczmarek, fot. Archiwum SGU RP

rzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP w uzdrawisku Konstancin-Jeziorna.

Laureatem I edycji konkursu EKO HESTIA SPA została Gmina Uniejów – najmłodsze i jedyne uzdrawisko termalne w Polsce. Laureat Konkursu EKO HESTIA SPA otrzyma nagrodę finansową w wysokości 100 tys. złotych. Fundatorem nagrody jest Grupa ERGO Hestia z Sopotu. Komisja Konkursowa wnikliwie zapoznała się z przesłanymi wnioskami aplikacyjnymi oraz działaniami i inwestycjami proekologicznymi zrealizowanymi przez uczestników konkursu. W kwalifikacji konkursowej uwzględniane były inwestycje i działania proekologiczne oraz projekty i programy m. in. z zakresu edukacji ekologicznej oraz ochrony przyrody, aktywizujące społeczność lokalną, zrealizowane przez uczestników w latach 2010-2015.

Zgłoszone do konkursu przedsięwzięcie pt. „Uzdrawisko Termalne Uniejów – w przyjaźni z przyrodą” zdobyło uznanie komisji konkursowej za nowatorskie i skuteczne działania proekologiczne oraz inwestycje związane z szeroko pojętą ochroną środowiska.

- Wszystkie polskie uzdrawiska to z natury miejscowości ekologiczne, w których zauważalna jest wysoka dbałość o stan środowiska naturalnego. Pamiętać należy, że działalność uzdrawisk oparta jest o naturalne dobra natury, czyli naturalne surowce lecznicze, co przesądza o priorytetach w dbałości o ekologię – podkreśla dr Jan Golba, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP. Od wielu lat polskie uzdrawiska inwestują ogromne pieniądze, aby rozwiązać problemy gospodarki wodno-ściekowej, czystego powietrza

i ochrony swoich walorów uzdrowiskowych. Nie czynią tego dla nagród i poklasku, ale z naturalnej potrzeby, która wpisana jest w ich działalność uzdrowiskową. Stąd też konkursy w tej dziedzinie działalności są bardzo skomplikowane, bowiem trudno jest wyłonić taką gminę, która w sposób ponadprzeciętny, a nawet szczególnie zadbała o swoją ekologię. Z tym większym uznaniem trzeba odnieść się do zwycięstwa w tych szlachetnych zmaganiach gminy, która od niedawna istnieje na uzdrowiskowej mapie Polski, a którą jest Uniejów. To bardzo dobrze wróży dla rozwoju tej miejscowości. To bardzo dobrze wróży dla następnych edycji konkursu.

Po ogłoszeniu werdyktu przez przedstawicieli Komisji Konkursowej Laureat I edycji nie krył zaskoczenia! – W Uniejowie pomimo tego, że miejscowość wśród wszystkich polskich uzdrowisk ma najkrótszą historię lecznictwa, to dzięki ogromnemu zaangażowaniu różnych grup społecznych i dobrej współpracy, udało się w ciągu ostatniej dekady zrealizować wiele pomysłów i dzięki nim diametralnie zmienić oblicze gminy — podkreśla Józef Kaczmarek — burmistrz Uniejowa. Nie byłoby uzdrowiskowego sukcesu Uniejowa, gdyby nie wsparcie parlamentarzystów, wszystkich władz regionu: władz samorządowych województwa łódzkiego na czele z Marszałkiem, władz rządowych z Wojewodą, a także wielu instytucji, takich jak m.in. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, czy Regionalny Zarząd Gospodarki

Wodnej w Poznaniu. Nasz sukces zawdzięczamy oczywiście również Samorządowi gminy, aktywnym przedstawicielom społeczności lokalnej, miejscowym przedsiębiorcom oraz inwestorom prywatnym, w tym firmom z zewnątrz, które przekonały się o tym, że warto u nas realizować ciekawe i proekologiczne przedsięwzięcia. Moment wyróżnienia Uniejowa na tle wszystkich polskich uzdrowisk jest doskonałą okazją do tego, abym mógł podziękować Tym wszystkim, którym zawdzięczamy naszą nagrodę. Teraz zrobimy wszystko, aby wygraną sumę zagospodarować w taki sposób, aby zrealizowany dzięki niej projekt służył nam wszystkim, a działania, które podejmiemy, przyczyniły się do wzmocnienia pozytywnego wizerunku nie tylko Uzdrowiska Termalnego Uniejów, lecz także i innych polskich kurortów.

Jak podkreślają przedstawiciele Komisji Konkursowej Gmina Uniejów zdecydowanie zasłużyła na miano najbardziej proekologicznej polskiej miejscowości o statusie uzdrowiskowym. Uniejów można z powodzeniem określić jako eko-uzdrowisko. W Uniejowie woda i energia geotermalna wykorzystywane są wszechstronnie, jako odnawialne źródła energii. Ponadto korzysta się tutaj z innych możliwości OZE, nie tylko z geotermii, lecz także z biomasy i energii wiatru do produkcji energii elektrycznej i ciepłej. Samorząd gminy Uniejów, a także szkoły znajdujące się na jej terenie oraz jednostki i instytucje gminne realizują liczne projekty

edukacyjne związane z ochroną środowiska. Prowadzone są warsztaty i zajęcia terenowe, prelekcje, zakładane są szkolne ekopracownie, ogródki dydaktyczne, publikowane są materiały edukacyjno-promocyjne, treści ekologiczne zamieszczane są na specjalnie do tego celu dedykowanych stronach internetowych.

Gospodarz Uniejowa - burmistrz Józef Kaczmarek zamierza przeznaczyć otrzymane środki na rozbudowę i modernizację ścieżki dydaktycznej oraz przeprowadzenie kompleksowego programu edukacji ekologicznej na terenach zielonych w Uniejowie. – *Jestem pod ogromnym wrażeniem osiągnięć i dynamicznego rozwoju Uniejowa na przestrzeni kilku ostatnich lat – podkreślił Piotr Śliwicki, Prezes Grupy ERGO Hestia. W ich trakcie udało się z jednej strony kompleksowo zagospodarować na potrzeby całej gminy potencjał wód termalnych ale też z niezwykłą dbałością rozwinąć program edukacji ekologicznej wśród najmłodszych mieszkańców. Idea zrównoważonego rozwoju, która przyświecała tym działaniom, jest niezwykle bliska również Grupie ERGO Hestia. Cieszę się, że ta nagroda zasłużenie trafia do miejscowości, która konsekwentnie buduje swoją nową zdrowiskową tożsamość w oparciu o rozwiązania przyjazne dla lokalnej społeczności i najbliższego otoczenia Jeszcze bardziej cieszę mnie Pańska deklaracja wykorzystania nagrody na program edukacji ekologicznej i ścieżek dydaktycznych na zielonych terenach Uniejowa – dodał Piotr Śliwicki, Prezes Zarządu Grupy ERGO Hestia.*

Informacje o Grupie ERGO Hestia

Tworzą ją dwie spółki ubezpieczeniowe: STU ERGO Hestia SA i STU na Życie ERGO Hestia SA. Spółki Grupy oferują ubezpieczenia dla klientów indywidualnych w zakresie ochrony majątku i życia, a także dla przemysłu oraz małego i średniego biznesu. Ubezpieczenia majątkowe oferowane są pod 4 markami: ERGO Hestia, MTU, mtu24.pl oraz You Can Drive. Prezesem Grupy jest Piotr M. Śliwicki.

Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń ERGO Hestia powstało 25 lat temu i w warunkach wolnorynkowej gospodarki rozwinęło się do jednego z trzech największych towarzystw ubezpieczeń w Polsce. ERGO Hestia wielokrotnie wyznaczała kierunki rozwoju polskiego rynku ubezpieczeniowego i zdobywała uznanie klientów oraz partnerów biznesowych dzięki innowacyjności i wysokiej jakości likwidacji szkód.

Grupie zaufało ponad 2,4 miliona klientów indywidualnych oraz firm reprezentujących mały i średni biznes, a także największe korporacje. Ubezpieczamy co drugą firmę z setki największych w Polsce. O dynamicznym rozwoju Grupy świadczy fakt, że co 13 sekund wystawiana jest nowa polisa ubezpieczeniowa. W 2015 roku pomogliśmy w ponad 600 tysiącach szkód – co minutę podejmujemy decyzję o wypłacie odszkodowania. Głównym akcjonariuszem Grupy ERGO Hestia jest międzynarodowy koncern ubezpieczeniowy ERGO Versicherungsgruppe, należący do największego reasekuratora, Munich Re.

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP UNIEJÓW

Termy z królewskim wypoczynkiem

Po nocy spędzonej w murach średniowiecznego zamku apetyt podróżnika może być już tylko gotowy na smakowanie nietuzinkowych wrażeń. Zatem jeszcze na chwilkę rzuciliśmy się na królewskie łożo, by wyciągnąć się ostatecznie pod baldachimem – tego nie ma w domu, trzeba się nacieszyć.

Wyszliśmy z myślą o doświadczeniu czegoś nowego i energetyzującego. Sława tutejszych wód solankowych niesie się po całej Polsce. Kąpiel w uniejowskiej wodzie termalnej ma podobno niesamowity wpływ zarówno na kości, mięśnie, jak i skórę, poprawia ukrwienie, polepsza nastrój. Postanowiliśmy spraw-

dzić tę wiązaną obietnicę dosłownie na własnej skórze. Ruszyliśmy więc do kompleksu termalno-basenowego leżącego nieopodal zamku. Już z daleka dostrzegliśmy radośnie chlapiące w zewnętrznych nieckach obiektu dzieciaki i stos pary, który się nad nimi unosił. Czytaliśmy o tłumach oblegających kompleks latem. Teraz co prawda kolejki nie było, ale chyba wielu kuracjuszy i turystów dostrzega, tak jak my, tę zaletę kąpeli na zewnątrz, kiedy temperatura powietrza chyli się ku zeru stopni Celsjusza. Już nie mogę doczekać się wynurzenia z ciepłej wody i obserwowania ludzi, którzy chowają się przed zimnem za wysokimi kołnierzami płaszcza, nakryci czapkami uciekają przed zimnem.

Coś nas jednak zatrzymało. Wzdłuż chodnika, przy kompleksie zauważyliśmy mężczyznę, który z jednego ze stojących tu kranów – jak wskazywały tabliczki – oferujących pitną uniejowską solankę, nabierał wodę do butelek. „Co Pan zamierza z tym zrobić?” – zapytałam. „Jak to co, żona ugotuje mi na tej wodzie przepyszny żurek albo saliankę. Nie słyszała Pani o zupach i daniach na wodzie termalnej? Bez soli, zdrowe i jakie smaczne. Albo ogórki kiszone w tej wodzie. Przetarte warzywa – mówię Pani, palce lizać”. Okazało się, że to prawda. Nawet niektóre tutejsze restauracje oferują dania przygotowywane na bazie tutejszej wody solankowej. To może być ciekawe rozwiązanie kulinarne i rzeczywiście, ze względu na brak potrzeby solenia – bardzo zdrowy sposób na smaczną kuch-

nię. Z ciekawości spróbowaliśmy odrobinę tej wody – słona o bardzo specyficznym smaku, ale nietrudno uwierzyć, że pomaga – w końcu gorzki lek najlepiej leczy.

Ruszyliśmy dalej, właściwie, byliśmy już prawie przed wejściem do kompleksu. W środku powitała nas miła obsługa, dostaliśmy kluczyki do szafek, poinformowano nas, że z restauracji basenowej możemy skorzystać zatrzymując czas, za który zapłaciliśmy – to uczciwe rozwiązanie. Basen od wewnątrz wyglądał super – różnego rodzaju niecki z wyraźnie zróżnicowaną temperaturą, połączone dodatkowo z nieckami zewnętrznymi dają dużą swobodę wyboru atrakcji. Na dworze jest tak jak to sobie wymarzyłam – chłód powietrza skonfrontowany z ciepłem otulającym ciało zanurzone w wodzie – bardzo relaksujące, rozgrzewające uczucie.

Termy Uniejów, arch. UM Uniejów

Zamek Uniejów, fot. Izabela Tatarkiewicz, arch. UM Uniejów

Niestety, ze strefy saun można skorzystać dopiero po południu, ale nic straconego, przyjdziemy tu jeszcze raz – jedno wejście na każdą dobę spędzoną w zamku jest gratis, zatem właśnie teraz kąpiemy się praktycznie za darmo.

Ani się obejrzelśmy, a na basenie minęły już niemal 3 godziny – wspaniały relaks. Aż zapomnieliśmy o możliwości skorzystania z oferty tutejszej restauracji, ale chyba już wyjdziemy z wody i poszukamy czegoś na zewnątrz. Zapytamy obsługi co nam poleca.

Wyszliśmy. Panie w szatni radziły nam krótki spacer w stronę wiatraków, położonych w górę biegu rzeki Warty. To podobno niecały kilometr spaceru, który nagrodzić ma nam cudowny domowy obiad w karczmie Zagrody Młynarskiej. Skierowaliśmy się więc w kierunku, który wskazała

pani z basenów. Przechodzimy obok dużej drewnianej budowli krytej gontem, przy której stoi wieża. Coś stylizowanego na sporych rozmiarów średniowieczną tawernę, ale raczej obiekt bardziej współczesny, niż Zamek Arcybiskupi, w którym zatrzymaliśmy się na noc. Tym bardziej wskazują na to leżące obok resztki materiałów budowlanych. Krzątający się tam robotnicy powiedzieli nam, że to Kasztel Rycerski, którego moder-

Turniej Rycerski, fot. Izabela Tatarkiewicz, arch. UM Uniejów

Zagroda Młynarska, fot. arch. UM Uniejów

nizacja właśnie zbliża się ku końcowi. Rzeczywiście, znajomi opowiadali kiedyś o wypadzie do Uniejowa, podczas którego właśnie w kasztelu skorzystali z kąpeli w drewnianych baliach. Podano im wtedy miód pitny – bardzo słodki alkohol podobny w smaku do wina. Trudno, ale chętnie przyjedziemy tu ponownie wiosną – może wtedy uda nam się zażyć kąpeli w balii. Tymczasem, zza mostu wyłoniły się bryły dwóch wiatraków, to zapewne miejsce, do którego skierowała nas pani z obsługi basenów.

Po 10 minutach spaceru byliśmy na miejscu. Dym unoszący się z kominu starej chałupy zapraszał do wejścia – bez oporów skorzystaliśmy. Od razu dało się wyczuć domową atmosferę w środku, aż chce się krzyknąć „Pochwalony!” i „Smacznego!” do gości, którzy weszli tu przed nami. W karczmie obowiązuje samoobsługa – nałożyliśmy sobie obiad w systemie „wszystkiego po trochu”, bo ciężko było zdecydować się co wybrać – pierogi, kasza z warzywami, żeberka ogniste, polędwiczki duszone – długo by wymieniać. Jak się dowiedzieliśmy, menu w tym miejscu jest codziennie inne, ponieważ panie kucharki gotują

codziennie coś nowego, z produktów, które akurat mają dostępne – jak w domu. Do tego gotują przepysznie, pieką własne ciasto, które zjedliśmy na deser. Po wyjątkowym obiedzie zobaczyliśmy cały obiekt – okazuje się, że zagroda jest połączeniem skansenu i hotelu z noclegami w zabytkowym dworcu i jednym z wiatraków. Mają tu stajnię z końmi, które ciągną bryczkę, jeżeli ktoś życzy sobie przejażdżkę. Zobaczyliśmy też mnóstwo produktów regionalnych i alkoholi, których nie sposób spróbować za jednym razem na miejscu – kupiliśmy więc kilka do domu i dla przyjaciół.

Po tak sycącym obiedzie przydałoby się trochę ruchu. W recepcji zagrody usłyszeliśmy o XIV-wiecznej Kolegiacie tuż przy rynku miasta – widzieliśmy ją na drugim brzegu rzeki, kiedy wyszliśmy z zamku. Podobno jeden i drugi obiekt łączy podziemny korytarz, który poprowadzono pod korytem rzeki. „Idziemy go szukać! Wrócimy nim do naszej komnaty na królewski odpoczynek!”

Urząd Miasta w Uniejowie

ul. Bł. Bogumiła 13, 99-210 Uniejów
tel. 63 288 97 40/44
urząd@uniejow.pl

Dział Promocji UM w Uniejowie

tel. 63 288 97 87/53/72
promocja@uniejow.pl

Strony internetowe

www.uniejow.pl
www.ekouniejow.pl
www.termyuniejow.pl

Maciej Bartosiak

Urząd Miasta w Uniejowie

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP WIELICZKA

Wieliczka to miejsce, gdzie spotykają się dwa światy: podziemne królestwo soli i zbudowane nad nim górnicze miasto.

Historia Wieliczki wiąże się nierozdzielnie z odkrytymi tu w XII wieku pokładami soli kamiennej. Badania archeologiczne wykazały, że w okolicach Wieliczki sól warzono już 3500-2500 lat p.n.e. Po raz pierwszy wzmianka o Wieliczce występuje w dokumencie legata Idziego z lat 1123-1127, określającym dochody z soli klasztoru benedyktynów w Tyńcu. Osada nazwana jest w nim Magnum Sal, co oznaczało Wielka Sól. Z czasem zaprzestano używać

słowa Sól, a wyraz Wielka został przekształcony z czasem w Wieliczka.

Kopalnia Soli w Wieliczce stanowi jedyny obiekt górniczy na świecie, który działa nieprzerwanie od średniowiecza. To także zabytek klasy światowej, wpisany w 1978 roku jako jeden z pierwszych dwunastu obiektów z całego świata na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. Oryginalne wyrobiska (chodniki, pochylone, komory eksploatacyjne, jeziora), o łącznej długości 300 km, znajdują się na 9 poziomach, aby osiągnąć 327 metrów głębokości. Podziemna Trasa Turystyczna wielickiej kopal-

Plac Tadeusza Kościuszki z szybem Regis, fot. A.Rogalska

Aleja Jana Pawła II w Wieliczce, fot. B.Krużel

Malowidło 3D na Rynku Górnym w Wieliczce, fot. R.Tatomir

ni powstała na przełomie XVIII i XIX wieku. Około miliona turystów rocznie zwiedza ok. 3 km trasy składającej się z 20 komór, położonych na głębokościach od 64 do 135 m (poziomy I-III). Na trasie jest do pokonania ok. 800 schodów. Czas zwiedzania to ok. 2-3 godziny.

Po spacerze podziemnymi korytarzami warto odwiedzić miasto - drugi świat - ten zewnętrzny, ale również urzekający swym pięknem. Uwagę przykuwa przede wszystkim znajdujący się nieopodal kopalni **Zamek Żupny**, gdzie funkcjonuje **Muzeum Żup Krakowskich**, posiadające w swoich zbiorach m. in. największą na świecie kolekcję solniczek. W bliskim sąsiedztwie Zamku Żupnego znajduje się **kościół parafialny św. Klemensa z barokową**

kaplicą Morsztynów. W panoramę architektoniczną miasta wspaniale wpisują się też m. in. modrzewiowy **kościółek św. Sebastiana** z unikatowymi witrażami oraz polichromią Włodzimierza Tetmajera, a także dostojna sylwetka **klasztoru oo. Franciszkanów** z kościołem – Sanktuarium Matki Boskiej Łaskawej Księżnej Wieliczki. W centrum miasta uwagę zwraca odnowiony **Rynek Górny** z trójwymiarowym malowidłem na płycie. „**Solny świat**” w Wieliczce jest obecnie największym malowidłem 3D w Polsce i prawdopodobnie drugim w świecie po londyńskim obrazie „Reebok CrossFit: 3D Street Art”. Obraz jest malarską wizją podziemi kopalni soli. Kompozycja zawiera charakterystyczne fragmenty prawdziwych

wnętrz wielickich żup solnych (np. Kaplica Świętej Kingi) odpowiednio skomponowanych i widzianych w ogromnej rozpadlinie skalnej. Do kompozycji tego obrazu autor odpowiednio dopasował istniejące, brązowe rzeźby czterech górników, którzy teraz wychodzą z podziemi na drewniane pomosty nad rozpadliną.

Rynek Górny jest sercem Wieliczki – tutaj przecinają się drogi mieszkańców i odwiedzających miasto turystów. Jego płytę otaczają kamienice, tworzące malownicze pierzeje. Najokazalszą budowlą jest Pałac Przychockich, wzniesiony w 2. połowie XVIII w. w stylu późnobarokowym z elementami klasycystycznego wystroju fasady. Największą atrakcją Rynku Górnego jest malowidło 3D. To jedyne takie miejsce w Wieliczce, gdzie stojąc na ziemi, można zaglądnąć do jej wnętrza i zobaczyć wyłaniającą się z otchłani Kaplicę Świętej Kingi i górników powracających z szychty do domów. Obok malowidła jest specjalny aparat, który uwieczni wasz pobyt w Wieliczce. Zdjęcie zrobione w trójwymiarowej przestrzeni można od razu – zamiast tradycyjnej pocztówki – przesłać bezpłatnie z pozdrowieniami na pocztę mailową znajomych.

Odnowiony Szyb Regis, fot. B.Krużel

Urząd Miasta i Gminy Wieliczka

ul. Powstania Warszawskiego 1

32-020 Wieliczka

tel. 12 26 34 100

www.wieliczka.eu

REFERATY

Dr hab. Tomasz Wołowicz, prof., nadzw. Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie, zastępca Burmistrza Krynicy-Zdroju.

Usługi świadczone na targowisku a opłata targowa

Streszczenie

Zasadniczy problem interpretacyjny dotyczy tego, czy sformułowanie „sprzedaż na targowiskach” oznacza tylko sprzedaż towarów, czy obejmuje także świadczenie usług, a jeśli tak to czy dotyczy wszystkich usług.

Słowa kluczowe: opłata targowa, targowisko, usługa

Summary

The fundamental problem of interpretation concerns whether the term

“sale at markets” means only the sale of goods or provision of services also includes, and if so whether it applies to all services.

Keywords: local market fee, market place, service

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm. – dalej: u.p.o.l.) opłatę targową pobiera się

od osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, dokonujących sprzedaży na targowiskach. Art. 15 ust. 2 u.p.o.l. stanowi, iż opłacie targowej nie podlega sprzedaż dokonywana w budynkach lub w ich częściach, a zgodnie z ust. 2b targowiskami są wszelkie miejsca, w których jest prowadzona sprzedaż. Zatem pobieranie opłaty targowej na podstawie wskazanej ustawy jest związane z prowadzeniem sprzedaży lub chociażby złożeniem oferty. Nie ma przy tym znaczenia, w jakim miejscu prowadzona jest sprzedaż oraz czy sprzedaż ma charakter stały czy okazjonalny. Skoro o pobieraniu opłaty targowej decyduje sprzedaż towaru, uprawnione jest jej pobieranie również za prowadzenie sprzedaży poza miejscami do tego wyznaczonymi¹. Opłatę targową pobiera się niezależnie od należności przewidzianych w odrębnych przepisach za korzystanie z urządzeń targowiska oraz za inne usługi świadczone przez prowadzącego targowisko. Oznacza to, iż handlujący na targowisku, mimo uiszczenia np. czynszu dzierżawnego, opłaty za wjazd na targowisku lub za zajęcie straganu, musi również płacić opłatę targową na rzecz gminy. Zgodnie z art. 16 u.p.o.l. zwalnia się od opłaty targowej osoby i jednostki, które są podatnikami podatku od nieruchomości w związku z przedmiotami opodatkowania położonymi na targowiskach. Obowiązek uiszczenia opłaty targowej powstaje z mocy **prawa z chwilą faktycznego podjęcia**

1 Por. Wyrok Sądu Najwyższego z 9 grudnia 1994 r., sygn. akt ARN 66/93, OSNC 1994/6/139).

czynności handlowych zmierzających do dokonania sprzedaży (niezależnie od skutku) w każdym miejscu danej gminy, a nie tylko w miejscach do tego celu wyznaczonych. Organ gminy jest uprawniony do określenia wysokości opłaty targowej z tytułu handlu również w sytuacji, gdy sprzedaż dokonuje się poza miejscem do tego wyznaczonym. Opłata targowa za sprzedaż towaru powinna być identyczna dla każdego przypadku dokonywania takiej sprzedaży. Wybór określonej stawki dla różnych targowisk na terenie gminy jest elementem polityki gospodarczej prowadzonej przez radę gminy i w tym zakresie rada gminy nie jest krępowana przez ustawodawcę². Stawki opłat mogą być różne dla odrębnych typów targowisk. W ramach granic wyznaczonych przez art. 15 oraz art. 19 pkt 1 lit. a u.p.o.l., gminy mają swobodę ustalania obciążeń podatkowych i mogą realizować własną politykę lokalną w tym zakresie, w tym poprzez różnicowanie obciążeń podatkowych³. Zasadniczy problem interpretacyjny dotyczy tego, czy sformułowanie „sprzedaż na targowiskach” oznacza tylko sprzedaż towarów, czy obejmuje także świadczenie usług, a jeśli tak to czy dotyczy wszystkich usług.

Świadczenie usług a opłata targowa

Zgodnie z art. 535 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 – dalej: k.c.) przez umowę sprzedaży sprze-

2 Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 18 listopada 2015 r., sygn. akt. III SA/Po 752/15.

3 Wyrok NSA w Warszawie z dnia 6 maja 2015 r., sygn.akt II FSK 984/13

dawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Na podstawie art. 45 k.c. rzeczami są tylko przedmioty materialne. W związku z powyższym, należy przyjąć, że opłaty targowej nie można pobierać od każdej działalności gospodarczej prowadzonej na targowisku. Jedynie zawieranie umów sprzedaży w rozumieniu art. 53. k.c. nakłada na podmioty wykonujące te czynności obowiązek uiszczenia opłaty targowej. Tym samym opłacie nie podlegają podmioty, które na targowisku nie dokonują sprzedaży, lecz świadczą wyłącznie usługi⁴.

W podobnym tonie wypowiedział się WSA w Gdańsku⁵ stwierdzając, iż nie podlegają opłacie targowej podmioty, które na targowisku nie dokonują sprzedaży, lecz świadczą wyłącznie usługi. Z punktu widzenia poboru opłaty targowej istotne znaczenie ma przedmiot sprzedaży, a jest nim rzecz, a nie usługa. Zatem w ocenie Sądu jeżeli daną działalność uznamy za usługę, to jednocześnie nie będzie ona mogła być ona potraktowana jako sprzedaż towaru. Podobnie wypowiedział się WSA w Szczecinie formułując tezę, iż „*nie podlegają opłacie targowej podmioty, które na targowisku nie dokonują sprzedaży, a świadczą wyłącznie usługi*”⁶. W ocenie Sądów istotne jest

4 Por. Pismo Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych z dnia 17 kwietnia 2014 r. znak: PL/LS/838/1/MGS/14/RD-37635 w sprawie opłaty targowej i usług gastronomicznych.

5 Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 24 kwietnia 2012 r., I SA/Gd 223/12.

6 Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 20 sierpnia 2014 r., sygn. akt I SA/Sz 219/14.

prawidłowe zinterpretowanie pojęcia sprzedaż, gdyż posłużyło ono ustawodawcy zarówno do określenia czynności podlegających opodatkowaniu opłatą targową jak i do określenia miejsca wyznaczającego terytorialny zakres pobierania podatku. Pojęcie „*sprzedaż*” nie zostało zdefiniowane w przepisach ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Orzecznictwo sądowo-administracyjne oraz komentatorzy stoją zaś na stanowisku, że zwrot „*dokonywanie sprzedaży*”, należy wyjaśnić posługując się zasadami wykładni językowej i systemowej. Co istotne, przy ustalaniu znaczenia terminu „*dokonywanie sprzedaży*” nie jest istotne, czy dana osoba lub jednostka sprzedała oferowany towar, czy też żadna transakcja nie została sfinalizowana. Sama gotowość dokonywania sprzedaży, która przejawia się na przykład zajęciem miejsca na targowisku i wyeksponowaniem towaru, jest wystarczającą przesłanką do poboru opłaty targowej przez inkasenta. Termin „*dokonywanie sprzedaży*” oznacza, że każdy wymieniony w tym przepisie podmiot korzystający z targowiska, w rozumieniu art. 15 ust. 2 u.p.o.l., w celu podjęcia sprzedaży jakichkolwiek artykułów jest zobowiązany do zapłacenia opłaty targowej, a tym samym sformułowanie „*dokonywanych sprzedaży*” należy interpretować szeroko, uznając, że obejmuje ono wszelkie czynności podejmowane przez podmiot określony w art. 15 ust. 1 u.p.o.l. w celu dokonania sprzedaży, a w szczególności oferowanie produktów, składowanie na stoisku, czy też samo oczekiwanie na

kontrahentów⁷. Zatem interpretując pojęcie „dokonywanie sprzedaży” należy mieć na uwadze to, iż przepis art. 15 ust. 1 u.p.o.l. mówi jednoznacznie o dokonywaniu sprzedaży, a to oznacza, iż opłaty targowej nie można pobierać od każdej działalności gospodarczej prowadzonej na targowisku. Wydaje się zatem, iż jedynie zawieranie umów sprzedaży w rozumieniu art. 535 k.c. i ewentualne czynności zmierzające do ich zawarcia nakładają na podmioty wykonujące te czynności obowiązek uiszczenia opłaty targowej. Tym samym nie będą podlegać obowiązkowi uiszczenia opłaty targowej podmioty, które na targowisku nie dokonują sprzedaży, a świadczą wyłącznie usługi⁸.

Usługi gastronomiczne a opłata targowa

Można przyjąć, iż usługi gastronomiczne w swoim zakresie obejmują także zawieranie umów sprzedaży w rozumieniu k.c., gdyż sprzedawca ostatecznie przenosi na nabywcę własność posiłku i mu ten posiłek wydaje, a nabywca odbiera posiłek i płaci cenę. Niewątpliwie usługa gastronomiczna zawiera w sobie także przygotowanie posiłku i jego podanie, a więc należy uznać, iż usługa gastronomiczna jest terminem zakresowo szerszym od sprzedaży i składa się z wielu czynności w skład

których wchodzi między innymi sama sprzedaż. Wydaje się, iż podmioty świadczące wyłącznie usługi gastronomiczne nie podlegają opłacie targowej⁹. W przypadku sprzedaży gotowych wyrobów (np. napojów, słodyczy itp.) niewątpliwie należy je zaliczyć do działalności handlowej (czyli sprzedaży) podlegającej opłacie targowej¹⁰. Jednocześnie należy zauważyć, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności nie znajduje zastosowania przy objaśnianiu zakresu przedmiotu opodatkowania w opłacie targowej, co oznacza, że wykładnia pojęć zawartych w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych dokonana na podstawie objaśnień PKD jest zupełnie nieuprawniona¹¹. Zatem zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium RP¹² usługą jest świadczenie wykonywane przez usługodawcę na własny rachunek, zwykle za wynagrodzeniem, w szczególności usługi budowlane, handlowe oraz usługi świadczone w ramach wykonywanego zawodu. Pojęcie usługa określone jest również w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 października 2008 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług¹³. Zgodnie z tym rozporządzeniem usługami są wszel-

⁷ Por. Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 16 czerwca 2016 r., sygn. akt I SA/Sz 98/16/

⁸ por.: G. Dudar, Komentarz do art. 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, Lex 2015; oraz: wyrok WSA w Warszawie z dnia 19 listopada 2004 r., sygn. akt III SA/Wa 182/04; wyrok WSA w Gdańsku z dnia 24 kwietnia 2012 r., sygn. akt I SA/Gd 223/12 oraz wyrok NSA z dnia 17 lutego 2010 r., sygn. akt II FSK 1610/08.

⁹ Por. wyrok WSA w Gdańsku z 24 lutego 2012 r., sygn. akt I SA/Gd 223/12 oraz wyrok WSA w Szczecinie z 6 listopada 2013 r., sygn. akt I SA/Sz 539/13.

¹⁰ Por. Wyrok NSA w Warszawie z dnia 17 lutego 2010 r., sygn. akt II FSK 1610/08.

¹¹ Wyrok WSA w Rzeszowie z 15 listopada 2007 r., sygn. akt I SA/Rz 697/07.

¹² Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278 z późn. zm.

¹³ Dz. U. z 2008 r. Nr 207, poz. 1293.

kie czynności świadczone na rzecz jednostek gospodarczych prowadzących działalność o charakterze produkcyjnym, nietworzące nowych dóbr materialnych, które łącznie stanowią usługi na rzecz produkcji oraz wszelkie czynności świadczone na rzecz jednostek gospodarki narodowej i na rzecz ludności, przeznaczone dla celów konsumpcji indywidualnej, zbiorowej i ogólnospołecznej. Według klasyfikacji PKWiU usługami są m.in.:

- czynności o charakterze naprawczym, remontowym;
- czynności będące współdziałaniem w procesie produkcji, ale nietworzące bezpośrednio nowych dóbr;
- czynności z zakresu budownictwa, handlu, transportu i łączności; czynności zaspokajające potrzeby porządkowo-organizacyjne.

W odniesieniu do wyżej przytoczonych przepisów definiujących pojęcie usługi, istotne jest rozstrzygnięcie, czy prowadzenie działalności usługowej, gastronomicznej w mobilnych przyczepach gastronomicznych, polegającej na przygotowywaniu i sprzedaży posiłków (sprzedaż hamburgerów, hot dogów, przygotowywanie i podawanie napojów, przygotowywanie lodów, deserów lodowych itp.) jest świadczeniem usług czy sprzedażą towarów¹⁴. Wydaje się, iż działalność polegająca na „przygotowywaniu

¹⁴ Zgodnie z działalnością określoną w klasyfikacji PKD jako 56.10A restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne, 56.10B ruchome placówki gastronomiczne oraz 56.30Z przygotowywanie i podawanie napojów.

i sprzedaży posiłków” nie jest działalnością jedynie usługową, bowiem immanentną cechą tego typu usług jest brak powstania nowych dóbr materialnych w wyniku ich świadczenia. Posiłki (hot-dogi, hamburgery, lody, desery lodowe itp.) są rzeczami, towarami i jako takie mieszczą się w definicji rzeczy będącej przedmiotem umowy sprzedaży określonej w art. 535 k.c., a więc ich sprzedaż na targowisku będzie podlegać opłacie targowej. Oczywiście w sytuacji, gdyby półprodukty z jakich wytwarzany jest produkt finalny (posiłek, napój), stanowiły własność klienta i były przekazywane podatnikowi celem wykonania przy ich użyciu usługi „przygotowanie i podanie posiłku, napoju”, to wtedy przedmiotem obrotu gospodarczego byłaby jedynie usługa „przygotowanie/podanie posiłku, napoju”. Zatem prowadzenie działalności polegającej na „przygotowywaniu i sprzedaży posiłków” jest zarówno świadczeniem usługi, jak i sprzedażą towaru. Oznacza to zatem, iż sprzedawane posiłki są rzeczami mogącymi być przedmiotem umowy sprzedaży określonej w art. 535 k.c.

Prowadzenie sprzedaży w mobilnych przyczepach, mobilnych punktach gastronomicznych, wyklucza opodatkowanie tych punktów podatkiem od nieruchomości - z uwagi właśnie na ich „mobilność” nie są one nieruchomościami i nie mieszczą się w katalogu przedmiotów opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W takiej sytuacji nie jest możliwe zastosowanie na podstawie

z art. 16 u.p.o.l. zwolnienia od opłaty targowej dotyczącego podatników podatku od nieruchomości w związku z przedmiotami opodatkowania położonymi na targowiskach. Wobec powyższego działalność polegająca na przygotowywaniu i sprzedaży posiłków i napojów w mobilnych punktach gastronomicznych, mobilnych przyczepach podlega opłacie targowej¹⁵.

Opłata targowa, podatek od nieruchomości a umowa najmu.

Umowa najmu nieruchomości nie zwalnia z opłaty targowej¹⁶. Jeżeli więc osoby (podmioty) dokonujące sprzedaży na targowisku są jednocześnie podatnikami podatku od nieruchomości, od przedmiotów opodatkowania takich, jak m.in. hale używane do targów, aukcji, wystaw, boksów handlowych (lokali) znajdujących się na targowisku (wszelkie miejsce, w którym prowadzony jest handel), nie są one zobowiązane do zapłacenia opłaty targowej od sprzedaży dokonywanej w ww. budowlach. Możliwe jest zatem, w świetle art. 16 u.p.o.l. pobieranie opłaty targowej od osób, które nie są podatnikami podatku od nieruchomości, a na wynajętej nieruchomości prowadzą handel. Gdy posiadacz nieruchomości miasta dalej dysponuje nieruchomością w sposób odpowiadający posiadaniu odprowadzając przy tym podatek od nieruchomości od

¹⁵ Por. Pismo z dnia 20 września 2013 r. Urząd Miasta w Szczecinie WPIOL-1.310.1.2013.MSN.

¹⁶ Wyrok WSA w Warszawie z dnia 30 lipca 2014 r., sygn. akt III SA/Wa 391/14.

gruntu oraz posadowionej na gruncie budowli wówczas wygaśnięcie umowy dzierżawy nie wpływa na kształt statusu podatnika w kwestii zwolnienia od opłaty targowej. W efekcie, gdy podatnik dalej dokonuje sprzedaży z pawilonu, od którego opłaca podatek od nieruchomości jest on uprawniony do zwolnienia. Zasadniczym warunkiem tego zwolnienia jest fakt prowadzenia działalności na przedmiocie podatku od nieruchomości¹⁷. Zatem pomimo np. wygaśnięcia umowy dzierżawy, ale z racji tego, że podmiot nadal dysponuje nieruchomością w sposób odpowiadający posiadaniu, będzie on podatnikiem podatku od nieruchomości od gruntu oraz budowli posadowionej na gruncie. W konsekwencji taki podmiot będzie korzystał ze zwolnienia od opłaty targowej.

Wnioski

Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych w ogólny sposób opisuje zdarzenia faktyczne i prawne, z zaistnieniem których powstaje obowiązek uiszczenia opłaty targowej, przy czym zakres podmiotowy obejmuje wszystkie podmioty, bez względu na formę prawno-organizacyjną. Aby stwierdzić, czy zachowanie prowadzącego działalność gospodarczą na terenie targowiska wyczerpuje kryteria usługi, należy zdefiniować pojęcie usługi. Jeżeli daną działalność uznamy za usługę, to jednocześnie nie będzie

¹⁷ Por. Pismo z dnia 5 marca 2012 r. Urzędu Miasta w Warszawie nr BPE-2-OP/31101/839/GW/12.

mogła być ona potraktowana jako sprzedaż towaru. Pojawia się także wątpliwość czy rzeczywiście serwowanie, obok posiłków, napojów jest także usługą. Jest to klasyczny przykład dokonywania sprzedaży, gdyż wskutek zawartej umowy następuje nabycie napoju (rzeczy). Usługą jest co najwyżej podanie tego napoju przez sprzedawcę. Rozumienie pojęcia usługi we wskazany sposób uniemożliwiłoby pobieranie opłaty targowej. W następstwie wykonywania działalności gastronomicznej dochodzi do wytworzenia nowych produktów (posiłki) oraz sprzeda-

ży już gotowych produktów (np. napoje). Działalność ta mieści się w pojęciu „dokonywanie sprzedaży”, o którym mowa w art. 15 ust. 1 u.p.o.l. Niewątpliwie wydanie posiłku czy podanie napoju jest efektem zawartej umowy sprzedaży, bowiem dochodzi do przeniesienia własności towaru na nowego nabywcę (art. 535 k.c.). Wydaje się, iż nie powinno traktować się jako działalności usługowej sprzedaży produktów żywnościowych (posiłków i napojów) przygotowywanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Bibliografia

G. Dudar, Komentarz do art. 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, Lex 2015.

Pismo z dnia 20 września 2013 r. Urząd Miasta w Szczecinie WPIOL-1.310.1.2013.MSN.

Pismo Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych z dnia 17 kwietnia 2014 r. znak: PL/LS/838/1/MGS/14/RD-37635 w sprawie opłaty targowej i usług gastronomicznych.

Pismo z dnia 5 marca 2012 r. Urzędu Miasta w Warszawie nr BPE-2-OP/31101/839/GW/12.

Wyrok Sądu Najwyższego z 9 grudnia 1994 r., sygn. akt ARN 66/93, OSNC 1994/6/139).

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 18 listopada 2015 r., sygn. akt. III SA/Po 752/15.

Wyrok NSA w Warszawie z dnia 6 maja 2015 r., sygn.akt II FSK 984/13

Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 24 kwietnia 2012 r., I SA/Gd 223/12.

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 20 sierpnia 2014 r., sygn. akt I SA/Sz 219/14.

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 16 czerwca 2016 r., sygn. akt I SA/Sz 98/16/

Wyrok WSA w Warszawie z dnia 19 listopada 2004 r., sygn. akt III SA/Wa 182/04.

Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 24 kwietnia 2012 r., sygn. akt I SA/Gd 223/12.

Wyrok NSA z dnia 17 lutego 2010 r., sygn. akt II FSK 1610/08.

Wyrok WSA w Gdańsku z 24 lutego 2012 r., sygn. akt I SA/Gd 223/12.

Wyrok WSA w Szczecinie z 6 listopada 2013 r., sygn. akt I SA/Sz 539/13.

Wyrok NSA w Warszawie z dnia 17 lutego 2010 r., sygn. akt II FSK 1610/08.

Wyrok WSA w Rzeszowie z 15 listopada 2007 r., sygn. akt I SA/Rz 697/07.

Wyrok WSA w Warszawie z dnia 30 lipca 2014 r., sygn. akt III SA/Wa 391/14.

REFERATY

dr hab. Tomasz Wołowicz, prof. WSEI Zastępca Burmistrza Krynicy-Zdroju,
dr Dariusz Reško, Burmistrz Krynicy-Zdroju

Ustawa o elektrowniach wiatrowych a opodatkowanie budowli podatkiem od nieruchomości

Streszczenie

Od 2017 roku właściciele farm wiatrowych zapłacą podatek od całości obiektu, czyli zarówno od fundamentów, masztów, ale również od całości wyposażenia technologicznego. Dotychczas elektrownie wiatrowe były dzielone na części budowlaną oraz niebudowlaną, która nie podlegała opodatkowaniu jako budowla.

Słowa kluczowe: elektrownia wiatrowa, podatek od nieruchomości, prawo budowlane

Summary

From 2017 the owners of the wind farm will pay tax on the whole of the object - both from the foundations, masts, but also from the whole technological equipment. So far, wind farms were divided into parts and

building and non-building, which was not taxed as a building.

Keywords: wind power plant, real estate taxation, construction law

Wprowadzenie

Zasadniczym założeniem ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (dalej: u.i.z.e.w.)¹ jest uregulowanie problematyki budowy i lokalizacji elektrowni wiatrowych, a przede wszystkim objęcie elektrowni wiatrowych nadzorem budowlanym. W art. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (dalej: p.b.)² zmieniono definicję budowli poprzez wykreślenie słowa „elektrownie wiatrowe” z tej części definicji budowli, która zawiera przykładowy katalog urządzeń technicznych, w odniesieniu do których tylko elementy budowlane uznaje się za budowle³. Art. 17 u.i.z.e.w, stanowi, iż od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2016 r. podatek od nieruchomości dotyczący elektrowni wiatrowej ustala się i pobiera zgodnie z przepisami obowiązującymi przed

1 Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 961).

2 Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290 tj. z późn. zm.).

3 „3) budowli - należy przez to rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: obiekty liniowe, lotniska, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem tablice reklamowe i urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni jądrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.”

dniem wejścia w życie ustawy. Ustawa definiuje elektrownie wiatrową, jako budowlę w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, składającą się co najmniej z fundamentu, wieży oraz elementów technicznych, o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu art. 2 pkt. 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii⁴, zaś za elementy techniczne uznaje wirnik z zespołem łopat, zespół przeniesienia napędu, generator prądowórczy, układy sterowania i zespół gondoli wraz z mocowaniem i mechanizmem obrotu. Zatem od 2017 roku właściciele farm wiatrowych zapłacą podatek od całości obiektu, czyli zarówno od fundamentów, masztów, ale również od całości wyposażenia technologicznego. Dotychczas elektrownie wiatrowe były dzielone na części budowlaną oraz niebudowlaną. Od 2017 roku prognozowana wielkość podatku od nieruchomości dla całego sektora elektrowni wiatrowych wzrośnie z obecnych 150 mln zł (obecnie opodatkowaniu podlega tylko masz i fundament) do 650 mln zł rocznie. Co istotne, części budowlane wiatraka stanowią jedynie od 25 do 30 % wartości całego obiektu elektrowni wiatrowej⁵.

Dotychczasowe zasady opodatkowania elektrowni wiatrowych

Elektrownia wiatrowa jest konstrukcją złożoną, na którą składają się fundamenty, maszt, generator, rotor z gondolą, skrzynia biegów,

4 Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. poz. 478 i 2365 oraz z 2016 r. poz. 925).

5 Dane Polskiej Izby Gospodarczej Energetyki Odnawialnej i Rozproszonej.

wirnik, komputer sterujący, transformator, rozdzielnia energetyczna oraz instalacja alarmowa zdalnego sterowania. Najmniejszą wartość posiadają fundamenty i maszt, a najdroższe są urządzenia elektroniczne i mechaniczne. Ten fakt ma istotne znaczenie dla wysokości podstawy opodatkowania budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, którą stanowi wartość budowli ustalana dla celów amortyzacji (art. 4 ust. 1 pkt 3 u.p.o.l.). W związku z powyższym pojawił się poważny problem dotyczący kwestii ustalenia które części elektrowni wiatrowej podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Sprawa ta od lat wywoływała problemy interpretacyjne w orzecznictwie sądów administracyjnych i interpretacjach organów podatkowych. Do tej pory w orzecznictwie ugruntował się pogląd, iż urządzenia takie jak generator, rotor z gondolą silnik czy instalacja alarmowa nie są częściami budowlanymi urządzeń technicznych⁶. Zatem wszystkie te elementy stanowią części urządzeń wytwarzających energię elektryczną, a nie budowli (wyposażenie techniczne bądź technologiczne elektrowni ma charakter jedynie pomocniczy w procesie wytwarzania energii elektrycznej i nie może być uznane za część składową budowli). Przykładowo można wskazać wyrok WSA w Rzeszowie⁷ z którego wynika, że jeżeli ustawodawca jako budowlę zdefiniował – między innymi – części

6 Por. Wyrok NSA z dnia 5 stycznia 2010 r., sygn. akt II FSK 1101/08 oraz Wyrok NSA z dnia 15 maja 2013 r., sygn. akt II FSK 2320/10.

7 Wyrok WSA w Rzeszowie z 11 sierpnia 2010 r., sygn. akt I SA/Rz 340/10

budowlane urządzeń technicznych i równocześnie wskazał, że chodzi tu o części budowlane urządzeń technicznych – elektrowni wiatrowych, to zasadne jest przyjęcie stanowiska, że elektrownia wiatrowa jako całość jest urządzeniem a budowlą są tylko części budowlane tychże urządzeń. Zatem jeśli do budowli nie zostały zaliczone urządzenia bezpośrednio służące wytwarzaniu energii elektrycznej (czyli: turbina, gondola i inne urządzenia znajdujące się w gondoli), to nie podlegają one opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości, natomiast podatkowi temu podlegają tylko części budowlane, które stanowią fundamenty i maszt. Stanowisko to zostało potwierdzone w m.in. w wyroku NSA w Warszawie⁸, zgodnie z którym opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają jedynie części budowlane elektrowni wiatrowych, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową, którymi w rozpoznawanej sprawie były fundamenty i maszt elektrowni wiatrowej.

Nowa definicja budowli

Na podstawie art. 9 u.i.z.e.w. – do art. 3 pkt. 3 ustawy Prawo budowlane wprowadzona została nowa definicja budowli. Z dotychczasowej definicji budowli usunięto zapis odnoszący się do tzw. części budowlanych elektrowni wiatrowych. Nowelizacja pozostawia w Prawie budowlanym zapis z którego wynika, że budowlą są m.in. części budowlane urządzeń

8 Wyrok NSA z 20 stycznia 2012 r., sygn. akt II FSK 1397/10.

technicznych. Z przykładowego katalogu tych urządzeń usunięto elektrownie wiatrowe, ale jednocześnie, w załączniku do ustawy p.b., wymieniającym kategorie obiektów budowlanych (budynków, budowli lub obiektów małej architektury), dodano elektrownie wiatrowe (bez dokonywania rozróżnienia na części budowlane i niebudowlane). Wydaje się że, może to doprowadzić do objęcia podatkiem od nieruchomości całości elektrowni wiatrowych – skoro bowiem elektrownia wiatrowa została w całości wymieniona jako jedna z kategorii obiektów budowlanych, to powinna ona być budynkiem, budowlą lub obiektem małej architektury. Ponieważ niewątpliwie elektrownie wiatrowe nie spełniają przesłanek do uznania ich za budynki ani obiekty małej architektury – pozostaje zatem uznanie ich za budowle. Po zmianie przepisów „elektrownie wiatrowe” stanowią jedną z kategorii obiektów budowlanych wskazanych w załączniku ustawy p.b., to jednocześnie w definicji budowli (art. 3 pkt 3 Prawa budowlanego) jako budowle wciąż wymienione będą **części budowlane urządzeń technicznych**. Powstaje zatem pytanie, czy dla potrzeb podatku od nieruchomości elektrownia wiatrowa nie powinna być nadal traktowana jako urządzenie techniczne – wydaje się bowiem, że usunięcie jej z przykładowego katalogu „urządzeń technicznych” nie powinno zmieniać faktu, że obiektywnie pozostaje ona takim urządzeniem. W konsekwencji, opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości wciąż podlegałyby

jedynie część budowlana elektrowni wiatrowej. Chociaż żadna z dokonanych zmian prawa nie przesądza o zmianie sposobu opodatkowania, to posłowie uznali za stosowne wpisanie w przepisach przejściowych projektu, że „od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2016 r. podatek od nieruchomości dotyczący elektrowni wiatrowej ustala się i pobiera zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem wejścia w życie ustawy.” W przedmiotowym zakresie stanowisko zajęło także Ministerstwo Finansów stwierdzając, że „ustawą z 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, która została przekazana Prezydentowi do podpisu 10 czerwca zostanie znowelizowany art. 3 pkt 3 ustawy Prawo budowlane w taki sposób, że ustawodawca rezygnuje z wymieniania w definicji budowli części budowlanych elektrowni wiatrowych. Ponadto w załączniku do ustawy Prawo budowlane określającym kategorie obiektów budowlanych, w „Kategorii XXIX”, wprowadza się nowy obiekt – „elektrownie wiatrowe”.

Jednocześnie należy pamiętać, iż w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 września 2011 r. (sygn. akt P 33/09) Trybunał wskazał jednoznacznie jak powinno się interpretować przepisy podatkowe dotyczące opodatkowania budowli podatkiem od nieruchomości w zgodzie z Konstytucją, stwierdzając m.in., że za budowle w rozumieniu ustawy o podatkach i opłatach lokalnych można uznać jedynie budowle wymienione

w art. 3 pkt 3 ustawy Prawo budowlane, w innych przepisach tej ustawy lub w załączniku do niej, będące wraz z instalacjami i urządzeniami obiektem budowlanym, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lit. b ustawy Prawo budowlane, czyli pod warunkiem, że stanowią one całość techniczno-użytkową. Tak ujęte stanowisko Trybunału Konstytucyjnego jasno określa jakie obiekty i urządzenia należy uznawać za budowle, a jakie budowlami w rozumieniu ustawy o podatkach i opłatach lokalnych nie będą, a tym samym nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Oznacza to, że od 1 stycznia 2017 r. (art. 17 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych) elektrownie wiatrowe, które są wymienione w załączniku do ustawy Prawo budowlane i będą podlegały opodatkowaniu od całkowitej wartości, bez podziału na części budowlane i niebudowlane.

Zasady opodatkowania od 2017 roku – kontrowersyjne zapisy?

Ustawa o inwestycjach w elektrownie wiatrowe nie jest ustawą o podatkową ani ustawą, do której ustawa o podatkach i opłatach lokalnych odsyła. Nie można zatem stosować definicji legalnych w niej się znajdujących do określania przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Całość dodatkowo komplikuje fakt, iż ustawa o inwestycjach w elektrownie wiatrowe odsyła w zakresie definicji budowli również do Prawa budowlanego. Należy zatem uznać,

iż to Prawo budowlane (jak to ma miejsce dotychczas i co wydaje się potwierdzać definicja zawarta w ustawie o inwestycjach) jest fundamentalnym aktem prawnym w zakresie ustalania zakresu opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W takim wypadku zatem, ewentualnej zmianie praktyki w zakresie opodatkowania elektrowni wiatrowych przeczy dotychczasowa praktyka sądów administracyjnych opowiadająca się za opodatkowaniem elektrowni wiatrowych jedynie od ich części budowlanych. W szczególności w tym przypadku należy wskazać na ważne stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w wyroku z dnia 13 września 2011 r. (sygn. akt P 33/09), że budowlą są obiekty wymienione w art. 3 pkt. 3 Prawa budowlanego oraz obiekty do nich podobne.

Urządzenia techniczne (stanowiące 70% elektrowni wiatrowych) same w sobie nigdy nie były przedmiotem opodatkowania podatkiem od nieruchomości (pomimo pojawiających się prób ich opodatkowania), a zatem pojawia się pytanie czy fakt wykreślenia elektrowni wiatrowej z nawiasu w art. 3 pkt. 3 Prawa budowlanego (tj. przykładowego wyliczenia urządzeń technicznych), nie wpływa na zachowanie ich podatkowego statusu, tj. właśnie jako urządzeń technicznych. Czy załącznik do Prawa budowlanego nie ma zatem wpływu na zastosowane w tej ustawie definicje legalne?

Konsekwencje dla instalacji w gazociągach i zbiorników na gaz LPG

Pojawia się problem jak traktować urządzenia w sieciach gazowych i co wliczać do podstawy opodatkowania. W wyrokach NSA z 5 lipca 2016 r., z 29 czerwca 2016 r. i 23 czerwca 2016 r.⁹, sąd stwierdza, iż nie można opodatkować stacji redukcyjnych jako budowli tylko dlatego, że pomiędzy nimi a gazociągiem istnieje związek funkcjonalny. Musi również występować związek techniczny, czyli połączenie pomiędzy instalacjami a rurociągiem. Zatem w toku postępowania dowodowego organy podatkowe winne są dokonać w toku postępowania dowodowego analizy roli i znaczenia stacji redukcyjno-pomiarowej dla funkcjonowania sieci gazowej. Ostatnie wyroki są przełomem w dotychczasowym orzecznictwie. Do tej pory wystarczającą przesłanką by uznać stacje redukcyjne za budowle był fakt, iż zapewniają one możliwość użytkowania sieci gazowej zgodnie z przeznaczeniem (należy sprawdzić, czy poszczególne elementy konstrukcyjne mogą funkcjonować jeden bez drugiego).

Właściciele gazociągów podnoszą również, że stacje redukcyjne nie są urządzeniem budowlanym, bo nie zostały wzniesione przy użyciu materiałów budowlanych, a ich zamontowanie nie wymagało robót budowlanych ani pozwolenia. **Przekonują, że są to urządzenia tech-**

⁹ Wyrok NSA z dnia 5 lipca 2016 r. sygn. akt II FSK 1987-94/14, Wyrok NSA z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. akt II FSK 1870-71/14, Wyrok NSA z dnia 23 czerwca 2016 r., sygn. akt II FSK 1807-09/14.

niczne. Często przywołują również wyroki NSA w sprawach dotyczących transformatorów. Sąd kilkakrotnie już orzekł, że są one urządzeniami technicznymi, których nie należy wliczać do podstawy opodatkowania¹⁰. Podatnicy argumentują zatem, że tak samo powinno się traktować stacje redukcyjne, które pełnią w sieci gazowej analogiczną funkcję jak transformatory w sieci energetycznej. Jedne regulują ciśnienie w rurociągu, drugie – napięcie w kablu. Argumenty te nie przekonały Naczelnego Sadu Administracyjnego¹¹ który orzekł, że stacje redukcyjne są budowlami i podlegają opodatkowaniu. Wskazał, że położenie stacji i brak związania z gruntem niczego nie zmieniają, bo bez stacji cała sieć przesyłu byłaby bezużyteczna. Sąd uznał więc, że kluczowy jest związek funkcjonalny między stacjami redukcyjnymi a gazociągiem. Argumentem dla takiej wykładni jest często rozporządzenie ministra gospodarki z 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz.U. nr 97, poz. 1055). Zawiera ono m.in. definicję sieci gazowej (par. 2 pkt 1 rozporządzenia). Wynika z niej, że na sieć składają się gazociąg wraz ze stacjami gazowymi, układami pomiarowymi, tłoczniami gazu i magazynami gazu. Ponadto wszystkie te elementy muszą być połączone i współpracujące ze sobą, **służyć do przesyłania i dystrybucji**

¹⁰ Takie rozstrzygnięcie zapadło w Wyroku NSA w Warszawie z dnia 26 lutego 2014 r., sygn. akt II FSK 804/12 oraz w Wyroku NSA w Warszawie z dnia 25 listopada 2010 r., sygn. akt II FSK 1382/09.

¹¹ Wyrok NSA w Warszawie z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt II FSK 1018/14.

paliw gazowych, a także należeć do przedsiębiorstwa gazowniczego.

Zbiorniki na gaz LPG

Orzecznictwo jest także niekorzystne dla właścicieli stacji LPG montowanych przy budynkach. Budowlą na potrzeby opodatkowania podatkiem od nieruchomości jest obiekt budowlany stanowiący całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami, niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury. Całość techniczno-użytkowa dotyczy wszystkich składników budowli, które są ze sobą powiązane po to, aby budowla mogła być wykorzystana do prowadzenia określonej działalności gospodarczej. Przyjęcie przez ustawodawcę podatkowego, że budowlą jest obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego oznacza, iż opodatkowaniu podlegać będzie zarówno zbiornik, fundament, na którym jest on posadowiony, jak i związana z nim instalacja. Jest to bowiem całość techniczno-użytkowa. Nie można instalacji zbiornikowej na potrzeby opodatkowania podatkiem od nieruchomości „rozbijać” na części budowlane i techniczne, skoro istotą obiektu budowlanego jest jego kompletność. Zauważyć należy, że instalacja grzewcza budynku składa się z instalacji gazowej i instalacji zbiornikowej. Zbiornik na gaz płynny jest bez wątpienia jednym z elementów instalacji grzewczej danego budynku - instalacji zbiornikowej. Nie jest on jednak technicznie związany z tym budynkiem, lecz

tylko funkcjonalnie. Jest to odrębny od budynku obiekt budowlany. W żadnym wypadku nie można go traktować jako instalacji wewnętrznej budynku. Instalacja wewnętrzna budynku kończy się na ścianie zewnętrznej budynku. Na potrzeby opodatkowania podatkiem od nieruchomości deklarowane do opodatkowania powinny być więc wszystkie elementy instalacji zbiornikowej. Nie podlegają natomiast opodatkowaniu elementy instalacji gazowej znajdujące się wewnątrz budynku. Stanowią one część składową budynku. Niedopuszczalny byłby rezultat wykładni przepisów mających zastosowanie w sprawie, który powodowałby uniknięcie opodatkowania części budowli na skutek możliwego demontażu zbiornika, czy kwestii własnościowych zbiornika i pozostałych elementów budowli. Przy czym jak wyżej wskazano budowlą jest także sam zbiornik¹².

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że nie ma znaczenia - biorąc pod uwagę zakres normatywnej (podatkowej) definicji budowli - że obiekt został przywieziony w miejsce montażu, a co za tym idzie - jest elementem procesu technologicznego - stanowi urządzenia techniczne. „Montaż” jest pracą (robotą) budowlaną. Zgodnie z art. 3 pkt 7 Prawa budowlanego pod pojęciem robót budowlanych należy rozumieć budowę, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiorce obiektu budowlanego. Bez znaczenia w kontekście prawopodatkowej klasyfikacji obiektu

¹² Za: Wyrok NSA z 4 lutego 2016 r., sygn. akt II FSK 3328/13.

budowlanego pozostaje więc to, czy obiekt budowlany jest wznoszony od podstaw - element po elemencie - w miejscu przeznaczenia (budowa), czy też w zasadzie kompletny, zakupiony przez podatnika, jest w określonym miejscu montowany (prace budowlane). Sposób, w jaki powstaje dany obiekt, pozostaje zatem bez znaczenia w kontekście jego opodatkowania. Nawet obiekty będące elementem ciągu technologicznego - są np. urządzeniami technicznymi - mogą podlegać opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Urządzenia techniczne, biorąc pod uwagę aspekt podatkowy, mogą być bowiem traktowane w zależności od funkcji jaką pełnią jako obiekty budowlane lub urządzenia budowlane. Zbiorniki na gaz płynny (LPG) wraz z instalacją stanowią obiekt budowlany. Wprawdzie można w nich dopatrzeć się służebnej roli wobec budynku, jak ma to miejsce w przypadku urządzenia budowlanego w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, do którego odsyła także ustawodawca podatkowy. Zaprezentowana powyżej analiza przepisów prawa budowlanego nakazuje jednak przyjąć, że są to obiekty budowlane. Stosownie do art. 29 ust. 1 pkt 19 Prawa budowlanego pozwolenia na budowę nie wymaga budowa instalacji zbiornikowych na gaz płynny z pojedynczym zbiornikiem o pojemności do 7 m³, przeznaczonych do zasilania instalacji gazowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. W tym wypadku wymagane jest jedynie zgłoszenie do właściwego organu

nadzoru budowlanego, co wynika wprost z art. 30 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego. Do zgłoszenia budowy, o której mowa w powołanym przepisie, należy dołączyć projekt zagospodarowania działki lub terenu wraz z opisem technicznym instalacji, wykonany przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane. Projekt zagospodarowania działki lub terenu, w przypadku budowy instalacji gazowej, powinien być także uzgodniony z podmiotem właściwym do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych (art. 30 ust. 3 Prawa budowlanego). *A contrario*, budowa innych instalacji zbiornikowych na gaz płynny niż wyżej wymienione wymaga już pozwolenia na budowę (np. o pojemności powyżej 7 m³). Powołane przepisy jednoznacznie wskazują, że budowa zbiorników na gaz płynny (LPG) wymaga, w zależności od wielkości zbiornika, wydania decyzji o pozwoleniu na budowę lub zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej. Świadczy to tylko o tym, że jest to obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego. W przeciwnym razie - gdyby owe zbiorniki nie były obiektami budowlanymi - przepisy prawa budowlanego nie miałyby zastosowania. Uznanie danej rzeczy za obiekt budowlany na gruncie przepisów prawa budowlanego upoważnia do zakwalifikowania go do kategorii budowli w rozumieniu ustawy podatkowej¹³.

¹³ Wyrok NSA z 4 lutego 2016 r., sygn. akt II FSK 3328/13, op.cit. z uzasadnienia.

Bibliografia

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 961).

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290 tj. z późn. zm.).

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. poz. 478 i 2365 oraz z 2016 r. poz. 925).

Wyrok NSA z dnia 5 stycznia 2010 r., sygn. akt II FSK 1101/08.

Wyrok NSA z dnia 15 maja 2013 r., sygn. akt II FSK 2320/10.

Wyrok WSA w Rzeszowie z 11 sierpnia 2010 r., sygn. akt I SA/Rz 340/10.

Wyrok NSA z 20 stycznia 2012 r., sygn. akt II FSK 1397/10.

Wyrok NSA z dnia 5 lipca 2016 r. sygn. akt II FSK 1987-94/1.

Wyrok NSA z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. akt II FSK 1870-71/14.

Wyrok NSA z dnia 23 czerwca 2016 r., sygn. akt II FSK 1807-09/14.

Wyrok NSA w Warszawie z dnia 26 lutego 2014 r., sygn. akt II FSK 804/12.

Wyrok NSA w Warszawie z dnia 25 listopada 2010 r., sygn. akt II FSK 1382/09.

Wyrok NSA w Warszawie z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt II FSK 1018/14.

Wyrok NSA z 4 lutego 2016 r., sygn. akt II FSK 3328/13.

- CZŁONKOWIE SGU RP
- GMINY NIEZRZESZONE W SGU

